

Izhaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1[—], lanske letne 2[—]; me-
sečna naročnina Din 20[—], za tu-
jino 80[—]. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 80-70, 80-69 in 80-71

Jugoslovan

Št. 155

Ljubljana, četrtek, dne 9. julija 1931

Leto II.

Stalin

Ruski diktator Stalin, ki je po smrti Leninov
in po izgnanstvu Trockega iz Rusije neomejen
gospodar v Rusiji, je imel te dni na sestanku
ruskih sovjetskih gospodarskih strokovnjakov
senzacionalen govor, kjer se je popolnoma od-
povedal dosedanjim radikalnim komunističnim
gospodarskim metodam. Stalinov govor pomeni
zmago privatno-kapitalističnih gospodarskih
metod tudi v Rusiji.

Nova vohunska afeta v Romuniji

Bukarešta, 8. julija. n. V Cluju so oblasti
odkrile veliko vohunsko zaroto. Preiskavo vodi
v največji tajnosti divizijsko sodišče. Listi po-
ročajo, da so aretirali vse člane zarote, med
drugimi kapetana Ciurcanea in podporočnika
Floresca. Ta dva častnika sta ukradla važno
politično pošto in jo izročila vohunom. Ni zna-
no, ali so vohuni delovali v korist Madjarske
ali sovjetske Rusije.

Mussolini obišče Berlin in London

Berlin, 8. julija. AA. Po nepotrjenih vesteh
namerava Mussolini prvič po sedmih letih za-
pustiti Italijo in posetiti v začetku avgusta Ber-
lin. Pravijo, da pojde Mussolini tudi v London.
Poučeni krogi ničesar ne vedo o tem. Pravijo
pa, da bo Brüning, ko posesti Rim, prav gotovo
povabil Mussolinija, naj pride v Nemčijo. V
primeru takih povabil je Mussolini delegiral
za svojega zastopnika običajno zunanje mini-
stra Grandija. Listi ne verujejo, da pride Mus-
solini v Berlin. Poudarjajo pa, da bi doživel v
tem primeru naravnost kraljevski sprejem.

Stimsonovi sestanki v Rimu

Rim, 8. julija. AA. Državni tajnik Združenih
držav Stimson bo imel sestanek z zunanjim mi-
nistrom Grandijem. Mussolini ga bo sprejel v
palači Venezia.

Vprašanje dr. Strafelle

Dunaj, 8. julija. d. Odbor za prometne zadeve
v Narodnem svetu je obravnaval danes znane
predloge, da se razveljavijo pogodbe dr. Stra-
felle. Po daljši razpravi je bil v poimenem
glasovanju socialno-demokratski predlog, da se
te pogodbe razveljavijo, odklonjen. Z 12 glasovi
proti 9 pa je bil sprejet krščansko-socialni
predlog, po katerem naj bi se odločilni činitelji
začeli s Strafello pogajati, če bi bil priprav-
ljen pristati na znižanje svoje pokojnine ali se
ji sploh odpovedati.

Sovjetsko sožalje Italiji

Rim, 8. julija. AA. O priliki smrti vojvode
d'Aoste je prejelo zunanje ministrstvo sožalno
brzojavko tudi od vlade Sovjetske Rusije.

Uradno poročilo o katastrofi podmornice »Poseidon«

London, 8. julija. AA. Na včerajšnji seji
spodnje zbornice je prvi lord admiraltete Ale-
xander poročal o katastrofi podmornice »Po-
seidon« bilzu Vajhajveja. Dejal je, da se je
moštvo, ki je bilo v prednjem delu podmornice,
junaško obnašalo. Večina tega moštva se je
rešila.

Po poročilu poveljnika angleškega brodovja
na Kitajskem je poveljstvo »Poseidona« po
katastrofi takoj odredilo, naj se zapro zaklop-
nice, da ne uide v podmornico vodo. Medtem
se je pa podmornica že potopila. Topničar
Willis je tedaj obvestil svoje tovariše, da bo
spustil v prednji oddelek vodo, da tako iz-
ravna notranji pritisk z zunanjim. Zaprti mor-
narji so delali v temi. Ko je v oddelek polago-
ma vdiral vodo, je Willis svoje tovariše bo-
dril, naj bodo pogumni. Po dveh urah so po-
krov toliko dvignili, da se je posrečilo splaviti
dvema mornarjema na površje. Ker je bil pri-
stisk vode prehud, se je pokrov zopet zaprl.
Eden mornarjev je padel, ko so ga rešili, v
nezavest in umrl. Oni, ki so ostali v podmor-
nici in brodilji že do kolen v vodi, so ponovno
odprli pokrov, nakar so se rešili še drugi 4
mornarji. Poročilo poveljnika zaključuje, da je
katastrofa podmornice »Poseidon« ponovno do-
kazala tradicionalen pogum in prisotnost duha
angleških mornarjev.

Dopolnilna pogajanja glede moratorija Nemčiji

Angleški tisk o pomenu doseženega sporazuma — Francoski pridržki niso bistvenega
značaja — Leto moratorija se mora izrabiti za proučitev celotnega problema vojnih
dolgov

London, 8. julija. AA. Razgovori s fran-
cosko vlado glede nameravane konference
strokovnjakov prizadetih držav v Parizu se
nadaljujejo. Strokovnjaki bodo morali pro-
učiti pridržke francoske vlade k predlogu
ameriškega predsednika Hooverja. V Pa-
rizu stoji na stališču, da bo morala kon-
ferenca trajati več kot en teden.

Komentarji angleškega tiska

Današnji listi z velikim zadovoljstvom
komentirajo pariški sporazum.

»Times« pravijo, da bo pariški sporazum
ojačil kredit nemške države, ki je bil že
skoraj popolnoma izčrpan. List dalje po-
udarja, da se bo Nemčija polagoma gospo-
darsko popravila in da jo bo možno rešiti
gospodarskega poloma, ki ji je grozil zad-
nje čase. Rešiti se morajo sicer še razne
težkoče med državami-podpisnicami Youn-
govskega načrta, vendar je francoska vlada
načelno sprejela moratorij in tako pristala
na to, da Nemčija za 12 mesecev popolno-
ma oproste vseh reparacijskih plačil. V
primeru s to nad vse velevažno koncesijo
so francoski pridržki postranske važnosti.
Govorec o francoskem pridržku v vpraša-
nju garancijskega fonda, »Times« pravijo,
da so Hooverji predlogi popolnoma izven
obsega Youngovega načrta in da so Fran-
ciji pri sporazumu priznali, da z odgoditvi-
jo plačila brezpogojnih anuitet ostanejo
njena juridična prava napram Youngove-
mu načrtu popolnoma nedotaknjena. List
nadaljuje, da je težko razumeti, zakaj za-
hteva Francija izpremembo pravic drugih
držav-upnic. Glede vprašanja reparacijskih
dajatev v blagu bo potrebna posebna kon-
ferenca strokovnjakov, ker je zadeva za-
pletana. List nadaljuje, da bo morala ta
konferenca končno vendarle oprostiti nem-
ško vlado reparacijskih dobav. Prekarni
položaj nemškega kredita zahteva takojšnji
sporazum v tem vprašanju.

»Morningpost« piše, da bo vsakdo z ve-
seljem delil zadovoljstvo, da je Hooverjev
predlog prodrl. Vendar je potrebno, da se
v bodoče za vsako ceno preprečijo nadalj-
na odlašanja. Zato je potrebno, da bo kon-
ferenca, ki bo razpravljala o podrobnostih
Hooverovega načrta, zasedala permanentno
in čim prej prišla do sporazuma. Hooverjev
predlog bo brezdvomno, če stopi takoj v
veljavo, svetu ogromno koristil.

»Daily Herald« pravi:
»Hooverjev načrt je stopil sedaj v veljavo.
To je velik uspeh. Vendar ne zadostuje.
To leto odmor se mora izrabiti za prou-
čitev celotnega problema dolgov in za da-

lekosežne finančne reforme.« Predvsem pa,
končuje list, je treba v tem času dejanski
omejiti oboroževanje.

Nemci, zadovoljni

Berlin, 8. julija. AA. Nemška javnost je
v splošnem zadovoljna s sporazumom v
Parizu. Mnogi obžalujejo le to, da ni padla
odločitev o tako važnem vprašanju bla-
govnih reparacijskih dobav. Državna vlada
je izdala proglas na narod, ki v njem iz-
raža nado, naj bi Hooverova akcija rodila
koristne sadove. Prihranek, ki ga bo pri-
nesel Hooverov predlog o enoletni odložit-
vi reparacijskih plačil, je namenjen okre-
piti državnih in javnih financ.

Pristanek drugih držav

London, 8. julija. AA. Na včerajšnji seji
spodnje zbornice so vprašali podtajnika za
zunanje zadeve Daltona, kako stališče za-
vzemajo razne države do Hooverovega pred-
loga. Dalton je odgovoril, da so stališča
Anglije, dominijonov in indijske vlade že
znana. Avstrija, Bolgarija, Nemčija in Ita-
lija so brezpogojno sprejele Hooverov pred-
log. Belgija, Češkoslovaška, Grška, Poljska,
Japonska, Portugalska, Romunija in Jugo-
slavija so sprejele Hooverov načrt v načelu.
Vendar so stavile v nekaterih primerih
neke pridržke. Madjarska doslej še ni od-
govorila.

V Parizu je prišlo do sporazuma. Poga-
janja z drugimi državami se niso vršila.

Amerika se udeleži sestanka strokovnjakov

London, 8. julija. n. Iz poročil tukajšnjih
listov sledi, da je britanska vlada sklenila
sklicati strokovnjake in zunanje ministre
držav, ki so podpisale Youngov načrt, na
konferenco, ki se bo vršila prihodnji teden
v Londonu. Te konference se bodo udele-
žili tudi zastopniki Nemčije in Združenih
držav. Angleški poslanik v Parizu je že
sinoči izročil francoski vladi londonsko va-
bilo. Prihodnji teden bo Briand v sprem-
stvu strokovnjakov odpotoval v London.

London, 8. julija. AA. Konferenca stro-
kovnjakov držav-podpisnic Youngovega
načrta se sestane v Londonu 17. julija. Ta
dan bo odpotoval ministrski predsednik
Macdonald v Berlin. Konference se bodo
udeležili zastopniki ameriškega zakladne-
ga ministrstva v svojstvu svetovalec.

Washington, 8. julija. AA. Vlada je pri-
pravljena udeležiti se konference evrop-
skih strokovnjakov v Londonu, kjer bodo
razpravljali o tehničnih podrobnostih
Hooverovega načrta, kakor je včeraj pred-
lagal Macdonald.

Huda napetost med Vatikanom in fašizmom

Sv. stolica odklonila noto italijanske vlade in jo vrnila Mussoliniju — Prvi odločen
odpor Vatikana proti fašizmu

Rim, 8. julija. v. Odnosaji med Vatika-
nom in fašistovski vlado so se po zadnji
encikliki močno poostriili. Poleg enciklike,
ki je bila objavljena v inozemstvu in v va-
tikanskem glasilu »Osservatore Romano«,
pa je napravila sveta stolica skoro istočas-
no še drug korak, ki dokazuje, da se je
odločila za odločen odpor proti stališču fa-
šistovske vlade v sporu radi Katoliške ak-
cije.

Vatikan je noto italijanske vlade, s ka-
tero je Mussolini odgovoril na svoječasni
protest svete stolice radi razpusta mladins-
kih organizacij Katoliške akcije, rimski
vladi enostavno vrnil s pospremnimi pri-
pombami, v katerih daje Mussoliniju raz-
umeti, da Vatikan njegove note ne more
sprejeti, in kakšno novo noto bi smatrala
sveta stolica sploh za sprejemljivo. V teh
pripombah naglašava sveta stolica, da Vati-
kan ne more sprejeti izrazov, ki jih vsebuje
italijanska nota. Člani katoliških mladins-
kih organizacij, ki jih smatra papež kot
za svoje otroke, se označujejo v tej noti
kot prevratni elementi in celo kot prostozid-
arji. Nota uporablja ironijo kot argu-
ment, posebno pa tedaj, ko pravi italijan-
ska vlada, da je z razpustom katoliških
organizacij napravila Vatikanu uslugo.

Pripombe svete stolice poudarjajo dalje,
da je bil papež pri zadnjih incidentih raz-
žaljen in da torej cerkev ne more dopu-
stiti, da bi italijanska vlada podrejevala
izraz svojega obžalovanja šele rezultatu
preiskave. Končno pravi Vatikan, da bo
odklonil vsako nadaljevanje pogajanj, do-
kler se ne prekliče odlok o razpustu mla-
dinskih organizacij Katoliške akcije. Glede
te točke stoji sveta stolica na stališču, da
bi sprejem vabila k pogajanjem italijanske
vlade ne pomenil nič drugega, nego da
Vatikan priznava svojo krivdo.

V vatikanskih krogih se končno obža-
luje, kot dobrim diplomatskim maniram
nasprotujoče, dejstvo, da je bila vsebina
italijanske note prezgodaj sporočena za-
stopnikom inozemskega tiska. Vsekakor pa
Vatikan svojih pripomb ne smatra za od-
govor italijanski vladi, temveč samo kot
obrazložitev dejstva, da je italijansko noto
zavrnil, t. j. da je ni hotel sprejeti. Prvič
po izbruhu konflikta med katoliško cer-
kvijo in fašizmom je na ta način postal
odpor svete stolice zelo odločen, dočim je
dosedaj Vatikan bil navadno v sporih z
rimsko vlado precej blag in popustljiv.
Govori se celo, da je papež še pred itali-
jansko noto izjavil: »Znali se bomo upreti

vsem zasedam.« V vseh svojih privatnih
avdicenah baje naglašava sveti oče, da je
v pravu in da sta ves episkopat Italije
kakor tudi ves katoliški svet z njim in da
vsemogočni Bog bo tudi to zadevo uredil.

Pogreb vojvode d'Aosta

Trst, 8. julija. n. Truplo pokojnega vojvode
d'Aosta so prepeljali iz Turina v Redipuljo.
Vlak, v katerem so prepeljali truplo nekda-
njega poveljnika tretje armije, sta spremljala
dva posebna vlaka. V prvem so se peljali za-
stopniki vlade in generali, v drugem pa kralj in
kraljica ter prestolonaslednik Umberto s sprem-
stvom. Danes so truplo pokojnega vojvode po-
kopali na pokopališču v Redipulji. Pogreba so
se udeležili poleg pokojnikove vdove in njegovih
otrok vsi člani italijanskega kraljevskega doma.
Pogreb je bil izrazito vojaškega značaja. Za
kresto so sledili: zastopniki vseh armijskih zbor-
rov, mornarice, letalstva in fašistovske milice.
V sprevodu so nosili zastave vseh polkov tretje
armade.

Angleški krediti Rusiji

London, 8. julija. AA. Angleška vlada je dala
jamstvo do višine 10 milijonov funtov (275 mi-
lijarde Din) za nabavo težkih industrijskih in
kmetijskih strojev, ki bi jih Anglija poslala
Rusiji.

Kopirisan ne vračama
Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 20-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač. Ljubljana 15 621.

Koniec komunizma v Rusiji

Treba je pomesti s sistemom enakih mezd za kvalificirano in nekvalificirano delo! Mezda mora odgovarjati tudi v dobi socializma delu in ne potrebam delavca! To sta obe temeljni misli, ki tvorita jedro senzacionalnega govora sedanjega diktatorja sovjetske Rusije Stalina na konferenci voditeljev ruskega gospodarstva, o kateri smo poročali včeraj. Stalin je napovedal na omenjeni konferenci radikalno reformo produkcijske in delavske politike, ki se ima takoj uvesti, a obe navedeni glavni smernici kažejo z vso jasnostjo, da ne gre pri tem nikakor le za nekako akcijo taktične narave, temveč da imamo opraviti s pravo herezijo, s pravim krivoverstvom v pogledu dosedanjih nedotakljivih gesel boljševiških zvez na zemlji.

Eno izmed takih gesel boljševiške mistike je bila enakost vseh delavcev brez razlike in za vsako ceno v pogledu mezd. To načelo je zahtevalo takoj drugo sorodno, namreč načelo odmerjanja mezd ne po delu, kvalifikaciji in sposobnosti, temveč po individualni potrebi delavca. Le v tem pogledu se namreč more sploh govoriti o nekaki enakosti med ljudmi, kajti vsi so ustvarjeni na isti način in morejo živeti v skrajnem slučaju s približno isto količino življenjskih potrebščin.

Vsa socialna gospodarska politika v sovjetski Rusiji je slonela docela na tej podlagi, ki je bila nedotakljiva, tako da ni nihče smel na njej ničesar majati ali rahljati. Kdor bi si bil dovolil kaj podobnega, bi bil proglašen za protirevolucionarja in sovjetska politična policija GPU bi opravila ostalo po znanih metodah, ki so tej ustanovi lastne. Sedaj pa prihaja s takimi protirevolucionarnimi idejami na dan sam najvišji čuvár boljševiške revolucije in njen diktator Stalin, z idejami, ki ne pomenijo nič drugega, nego da se tudi komunistični raj zopet vrača k sistemu dela in delovnih mezd, ki so v splošnem v veljavi v tako obsojanih in toliko kletih kapitalističnih državah.

Tak je smisel Stalinovega nastopa, ki pomeni po vsem prejšnjem odločen korak na nova pota in začetek prave pravice revolucije od zgoraj v smeri na desno. Kot smo rekli, je to s stališča boljševiškega nauka naravnost protirevolucionarno krivoverstvo. Če so se morali boljševiki odločiti za tak usoden korak, pomeni to, da so morali biti prisiljeni po okoliščinah v sovjetski produkciji, ki morajo biti naravnost neizprosne narave.

Stalin sam je omenil več takih okoliščin. One so direktne posledice režima enakosti mezd. Skoro polovica delavcev — po njegovih lastnih besedah — stalno menja va delo, prehaja torej iz enega podjetja v drugo, oziroma iz ene panoge v drugo. Ker je mezza povsod enaka, je pač za delavca vseeno, kje se nahaja in kaj dela. Posledice za produkcijo pa morajo biti le najpogubnejše. Spritno take nestalnosti je specializacija delavcev sploh izključena in nemogoče je obstoj delavskih strok in poklicev. Delavec, ki stalno spreminja podjetje in stroko, je dalje tudi po svoji kvalifikaciji manj vreden, kajti določena stopnja spretnosti in sposobnosti je nerazdružno spojena z zdržno vajo in torej tudi s stalnostjo službe.

Nič manj katastrofalna pa ni posledica takih razmer vsled tega, ker jih spremlja silna potratna delovna energija, ki izključuje vsak trajen in smoten napor v določeni smeri. A brez takega napora ni mogoče nikak napredek. K vsemu temu pa je treba dodati še naravni zakon, ki vlada vseh skozi v življenjskem naporu človeka, da namreč nihče ne vrši večjega napora, nego je potreben za zadovoljitev duševnih in materialnih potreb. Ves naravni razvoj volje do napora gre v smeri najmanjšega odpora, če ga večja korist in večje individualno zadovoljenje ne vodita v drugačno smer.

V režimu absolutne enakosti mezd postane vlada tega naravnega načela absolutna in njegove neizogibne posledice so take, kakršne mora danes javno žigosati Stalin v raju, ki ga je sam ustvaril: splošna zmešnjava v delovnem naporu, padec tega napora na najnižjo stopnjo, nezanesljivost delavcev, odsotnost vsakega interesa na podjetju in na produkciji, z eno besedo: skoro popolna produkcijska nesposobnost in neuporabnost delovnih moči.

Boljševiki, ki so se odločili sedaj za to dalekosežno reformo, so storili to, kot smo že rekli, le pod pritiskom železnih potreb življenja samega. Bili so postavljeni pred

Carinska unija pred mednarodnim sodiščem

Avstrija je imenovala za svoja zastopnika dr. Kaufmanna in profesorja dr. Sperla

Dunaj, 8. julija. d. Zastopstvo pri razpravah pred stalnim mednarodnim sodiščem v Haagu v zadevi avstrijsko-nemške carinske zveze, ki se prične 20. t. m., je bilo razen agentu avstrijske zvezne vlade profesorju dr. Erichu Kaufmannu poverjeno tudi profesorju dunajskega vseučilišča dr. Hansu Sperlu. Oba imenovana profesorja bosta zastopala avstrijsko zvezno vlado pred stalnim mednarodnim sodiščem. Dvorni svetnik profesor dr. Hans Sperl deluje od leta 1900. kot profesor za

pravo in državnoznanstvo na dunajskem vseučilišču. Od mnogih njegovih del je posebno treba omeniti njegov učbenik civilnega pravosodja kakor tudi njegovo delo: »Nacionalizem, internacionalizem in pravni red«.

Postopek pred haaškim sodiščem je tačen. Tudi razsodba haaškega sodišča, ki bo izšla najbrže šele konec avgusta, ne bo objavljena, temveč se sporoči Svetu Društva narodov.

Proces proti teroristom iz Nove Gradiške

Odnosaji med Košutićem in Perčecem -- Teroristi so nameravali umoriti tudi zagrebškega župana

Beograd, 8. julija. l. Predsednik Arnerić je otvoril drugo nadaljevanje procesa proti teroristom iz Velike Gradiške davi ob 8. uri. Zaslisanje glavnega obtoženca Ivana Ljevakovića starejšega se je nadaljevalo. Obtoženec je pripovedoval o svojem bivanju na Dunaju. Zanimivo je, da je povedal o nasprotstvih med Avgustom Košutićem in Perčecem, o katerem je Ko-

šutić izjavil, da mu ne zaupa, da je mož brez idej, da nima nikogar za seboj in da lovi pač ljudi, kakor mu pridejo pod roke. Perčec je obtožencu prigovarjal, naj organizira umor Karla Kovačevića, obtoženec sam pa je Perčecu dejal, da bi bilo prav, če bi umorili tudi Stjepana Srkulja. Opolodne je predsednik Arnerić razpravo prekinil in jo odgodil do jutri.

Strašen požar v Mlaki pri Kranju

Pet gospodarstev uničenih — Pol milijona škode

Kranj, 8. julija. Mlaka je majhna vasica, ki leži sredi gozda ob cesti, ki vodi na Trstenik in Golnik. Zadnje dni je vladala nad severno okolico Kranja velika vročina in sopara. Včeraj zvečer pa se je dvignil veter, ki je trajal vso noč in danes ves dan. Pihalo pa ni le v eno stran, marveč na vse strani obenem.

Ogenj pri čevljarju Semenu

Danes okrog 2. popoldne je žena čevljarja Alojzija Semena, ki ima svojo hišo ob koncu vasi nekoliko oddaljeno od drugih, pripravljala kruh za peko. V veliki peči je napravila grmado in jo zažgala. Najbrže pa že dolgo časa niso omeli dimnika ali pa je iskra ušla skozi steno dimnika, zgodilo se je, da se je na enkrat vnela slamnata streha. Gospodinja ni opazila ognja. Nič hudega ni slutila in je mirno pekla svoj kruh. Nenadoma pa je začela klicati v vaščano, ki so prihitali od vseh strani. Ogenj je zajel že vse ostrežje in se lotil že hiše same. Pomagali so, a bili so brez vsake moči proti ognju, ki ga je z vso silo netil veter. Pogorela je vsa hiša, le nekaj pohištva, obleke in star šivalni stroj so rešili.

Junaško dekle

Pri reševanju pa se je zgodila še ena nesreča. Pogumno dekle, 21letna Marija Kopač se je odpravila v hišo, da bi rešila še nekaj stvari. Ko se je vračala, se je nenadoma nanjo sesulo goreče tramovje. S težavo so jo izkopal in rešili takojšnje smrti. Z vso naglico so jo odpeljali v Kranj k zdravniku dr. Josipu Bežku. Ta ji je za silo obvezal težke opeklene na obeh rokah, obeh nogah in na glavi. Nato pa jo je avto ljubljanske rešilne postaje, ki so jo poklicali na pomoč, odpeljal v težkem stanju v ljubljansko bolnico.

Razen stanovanjske hiše je Semenu pogorel tudi svinjak z enim prašičem. Gospodarskega poslopja čevljar Semen ni imel. Zavarovan je bil za 40.000 Din, škoda pa, ki mu jo je napravil požar, sega preko 50.000. Ostalo mu je le še golo zidovje.

Posestnik Sušnik najhuje prizadet

Veter je zanesel iskre čez sosednje drevje do okrog 170 m oddaljene hiše Simona Sušnika po domače Dolharja. Tudi Dolharjeva hiša se je nenadoma vnela. Poleg hiše so bila gospodarska poslopja, ki si jih je ogenj drug za drugim osvojil. Sušnikova hiša, hlev, pod, šupa, drvarnica, svinjak, vse je pogorelo do tal. Tudi dva prašiča je ogenj požgal. Pohištvo so komaj odnesli na vrt, živino odgnali v gozd. Nesrečnemu posestniku je pogorela krma, gospodarsko orodje, poljedelski stroji, med njimi ena mlatilnica, vozovi, skoraj vse. Dolhar je pretrpel največjo škodo. Zavarovan je bil le za 30.000 proti 210.000 Din, ki mu jih je vzel ogenj.

izbero: ali morajo žrtvovati svoj petletni načrt za gospodarsko obnovo Rusije ali pa komunizem. Spoznanje, d. se s komunističnim delovnim sistemom ne da doseči nikak resen produkcijski napor, jih je naglalo, da so žrtvovali komunizem. To spoznanje pa pomeni začetek konca ruskega komunizma in s tem začetek normalizacije socialno-gospodarskih razmer v tej ogromni deželi, normalizacije, ki bo morala zopet dovesti do bistvenega izenačenja gospodarskih prilik v Rusiji s prilikami po ostalem svetu. V tem pogledu pa bo ta Stalinova reforma tudi velikega zgodovinskega pomena, kajti nobenega dvoma ni, da tiči vpreži razliki med socialno strukturo sovjetske Rusije in ostalega sveta tudi eden izmed prvih vrvokov sedanje svetovne gospodarske krize.

Povratek ministra Radivojevića

Beograd, 8. julija. AA. Z dopoldanskim sim-ploškim ekspresom je prispel ob 10'10 v Beograd minister za promet inž. Lazar Radivojević. Vrnil se je iz Pariza, kjer se je 10 dni mudil v zasebnih zadevah. Na postaji so ga sprejeli njegov zastopnik minister brez listnice dr. Nikola Preka, generalni inspektor za promet Vladojević, generalni direktor državnih železnice Srepolović, šef kabineta Velimirović in ministrov osebni tajnik Popović.

Nov pravilnik o uporabi industrijskih tirov

Beograd, 8. julija. AA. Na prošnji centrale industrijskih korporacij je prometni minister odredil, da se predpiše nov enotni pravilnik o uporabi industrijskih tirov in pogodba med državnimi železnicami in posameznimi industri-jami.

Natečaj za 15 mest sodnih poročnikov

Beograd, 8. julija. l. Vojno ministristvo je razpisalo natečaj za 15 kandidatov za mesta aktivnih sodnih poročnikov. Prijave je treba poslati neposredno sodniškemu oddelku pri vojnem ministristvu do 1. avgusta t. l.

Prošnje za študiranje v inozemstvu

Beograd, 8. julija. AA. Prosvetno ministristvo je razposlalo okrožnico prosvetnim oddelkom banknih uprav, v kateri jih opozarja, da morajo vsi študentje, ki hočejo študirati v tujini, poslati svoje prošnje prosvetnemu ministristvu preko prosvetnih oddelkov banknih uprav.

Izplačilo dolžnih plač železniškim delavcem

Beograd, 8. julija. AA. Uprava Zveze jugoslovanskih železničarjev je intervenirala, naj se železniškim delavcem izplačajo dolžne dne-ne iz leta 1923, ki so nastale pri novem obračunavanju ur. Na zadnjo vlogo uprave je prometno ministristvo sestavilo mešano komisijo, v kateri so bili zastopani tudi člani uprave Zveze jugoslovanskih železničarjev. Na sklep te komisije je minister odredil, da se vsi ti zaostanki na dlnah morajo železniškim dnevničarjem takoj izplačati. Skupno znašajo te plače 118 milijona Din. Krediti za to so že zagotovljeni.

Za naravno svilo proti umetni

Beograd, 8. julija. AA. Mednarodna zveza izdelovalcev svil je sklenila, da se bo vršil njen kongres 15. septembra v Parizu. Leta 1932. bo kongres v Düsseldorfu in se bo tam razpravljalo o intenzivni propagandi za prirodno svilo. Narodne zveze bodo priredile pred tem v vseh državah dan svilu, kjer bodo skušale dokazati prednosti prave prirodne svilu.

Položaj papirnice dunajskega Kreditanstalta

Dunaj, 8. julija. d. Obratni svet Pittnerjeve papirnice, ki pripada delniški družbi Leykam-Josefalskih papirnic (konzern Kreditanstalt) je bil poklican k ravnateljstvu. Tam so mu sporočili, da se bo moral zaradi obratnih omejitve, ki jih mora Kreditanstalt v podjetjih svojeega konzerna izvesti, obrat Pittnerjeve papirnice ustaviti. Ravnateljstvo pa je hkrati dalo spoznati, da bi se obrat še vzdržal, če uslužben-ci in delavci pristanejo na znižanje plač in mezd.

Ukinitve trgovske akademije v Brckem

Beograd, 8. julija. AA. S sklepom trgovskega ministra se ukine državna trgovska akademija v Brckem. Likvidacija se bo vršila postopoma: letos se ukine I. razred, drugo leto II. razred, v šolskem letu 1934/35. pa IV. razred.

Egiptovski zunanji minister pri Mussoliniju

Rim, 8. julija. n. Egiptski zunanji minister Abd-el-Fakah paša je prišel v pretekli noči ob 11. uri v Rim. Davi je posetil zunanjega ministra Grandija, popoldne pa ministrskega predsednika Mussolinija. V Rimu namerava ostati še jutri. Nato bo odpotoval v Pariz, London in v nekatera druga evropska glavna mesta.

Prepovedani in dovoljeni listi

Beograd, 8. julija. AA. S sklepom notranjega ministra je prepovedano uvažanje in širjenje listov »New Canadian«, ki izhaja v Winnipegu v Kanadi; »Ruski Golos«, ki izhaja v rusčini v Newyorku kot komunistični organ; »Ukrajinski robotnik«, ki izhaja v Winnipegu; »Novi mir«, ki izhaja v rusčini kot komunistični organ; »Rabotnik«, ki izhaja v poljščini v Detroitu; »Rabotnik«, ki izhaja v rusčini v Winnipegu, in knjigi »The XYZ of Communism«, ki izhaja v Newyorku. — Dovoljeno pa je uvažanje in razširjanje v naši državi lista »Die Stunde«, ki izhaja na Dunaju.

Hude nevihte v Nemčiji

Berlin, 8. julija. AA. V raznih krajih Nemčije so bile zaradi neznosne vročine hude nevihte. Ponekod so bile tudi poplave, ki so poškodovale mestoma tudi železniško progo. Materijalna škoda je velika.

Berlin, 8. julija. AA. Od nedelje dalje divjajo nad Nemčijo skoraj neprestano nevihte, ki imajo zaradi velike vročine značaj preloma oblakov. V nedeljo so nevihte zadele Berlin sredi pa Harz. Hudourniki, ki so gnali s seboj velike množine izruvanih dreves, so razdri na več krajih železniško progo. Ena oseba je utonila. Gmota škoda je velikanaka.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 8. julija. (d). Večinoma jasno, nepet topleje.

Strašna vročina in suša na Madjarskem

Budimpešta, 8. julija. n. Od včeraj vlada tu kakor tudi po vseh ostalih krajih države velika vročina. Opoldne je kazal termometer v senci 34 C. Reševalni oddelki je imel v Budimpešti mnogo posla. Več sto ljudi se je na ulici onesvetilo. Na deželi je zavladala tolika suša in vročina, da morajo kmetje med 11. in 15. uri prekiniti delo in ga opravljati ponoči.

Samomor bivšega španskega diplomata

Pariz, 8. julija. n. Bivši španski diplomat Pascar, ki je v časih pred revolucijo igral važno vlogo v španskem Maroku, se je v nekem tukajšnjem hotelu umoril, ker so mu zmanjkala vsa gmotna sredstva.

Brezposelnost v Nemčiji

Berlin, 8. julija. AA. Brezposelnost v Nemčiji pada zelo počasi. V drugi polovici junija se je zmanjšalo število brezposelnih samo za 38.000. Dne 30. junija je bilo v Nemčiji 3.960.000 brezposelnih.

In slovanski kresovi nam bodo razsvetljevali pot...

Remšnik, 7. julija.

In slovanski kresovi nam bodo razsvetljevali pot...

Tako govori v pravljici kralj Matjaž; slično pravi naša narodna pesem:

Naj slovanski kres žari — ti na poti vse dui.
Star je ta slovanski običaj. Našim pradedom je svetil kres v zahvalo Dažbog in kol prošnja Svetovidu. V hudih časih turških vojn so kresili na gorah naznanjali vernemu ljudstvu prihod sovražnikov. Pozneje, ko se je vračal mir v naša sela, se je ljudstvo zopet spomnilo prvotnega pomena kresov in so rdeči zublji vrh griča postali simbol navdušenja ob slavnosti.

Veličastno so se svetili trije ogromni kresi na predvečer goda sv. Cirila in Metoda vrhu sv. Pankracija v poletno noč. Daleč je žarel sij preko mese, govoreč tujem, da smo mi tostran eno ljudstvo, eno srce, enih misli; da živi v nas ljubezen do starih in lepih slovanskih običajev.

Vsa čast članom tuk. finančne kontrole, da so delali za to slavnost tako požrtvovalno ter jo oplešali z godbo, s peljem ter z žarometi.

Slavnostno razpoloženje je dvignilo veliko število udeležencev. Bil je res lep večer, ko se je moralo vsako slovansko srce navdušiti. Še več takih narodnih slavnosti in marsikateri ne bo zabil, da — naj slovanski kres žari ti na poti — vse dui! M. B.

Vidov dan v obmejni Svečini

Z lepo zasnovano, dobro obiskano vidovdanskem proslavo je zaključila šolsko leto obmejna šola v Svečini. S proslavo je bila združena šolska razstava, katere je napravila najugodnejši vtis. Najbolj so se divili številni posetniki, mnogi tudi iz sosednjih okolij, narodnim nošam »deve«, izdelanih v izredno nežnih, živih bojah. Strajce narodnih noš so bile okrašene z narodnimi motivi, enako beli predpasniki z našitimi rdečimi nageljčki.

Ljubko bo gledati dekleta v teh slikovitih nošah. Vzgaja se s tem čut za lepoto, vzgaja tudi npr. zavest, ker to je naše. Vsakokrat se nam milo stori, ko vidimo, kako slabo navadno posnemajo kmečka dekleta meščansko nošo, ki se redko ujema z njihovimi postavami in praktičnimi potrebami ter krajevnimi razmerami.

Tudi volnenih oblek z narodnimi motivi za hladni čas je bilo večje število. Med temi izdelki so bili tudi taki iz domače ovčje volne, kar je važno za gojitev domače ovčarje.

Razstavljenih je bilo več miznih prtov in drugih prtov v raznih tehnikah, bogato našitih, da smo se čudili, kje so zmogle majhne ročice toliko časa vztrajati. Cele vrste predpasnikov v tolažbo onim, ki niso mogle nabaviti »deve«.

Mnogostevnilni so bili izdelki belega vezanja. Osobito precizno so izdelane nekatere prevleke za blazine. To je delo, ki je efektivno in ni zvezano z velikimi stroški; to je delo, ki so ga vpravljale naše prababice, *o so krasile svoje peče.

Opazili smo več blazinic s pisanim vezanjem. Razveseljivo je, da bodo vedele dekleta krasiti svoje kmečke domove na pravi način, ker taka dela bodo spodbudila neprimerno papirnat okraske.

Za vzgojo plemenitega značaja je velike važnosti, da vedo dekleta marsikatero uro s pridom izkoristiti ter se tako odvrtačo od praznega, mnogokrat škodljivega veseljačenja po gostilnah. Tudi nižja šolska stopnja je bila s svojimi praktičnimi izdelki primerno zastopana. Vseopisod so se uporabljali narodni motivi in krasna harmonija barv je nadvse zadivila.

Zanimanje in veselje staršev je najboljši porok za to, da bodo v prihodnje še raje žrtvovali za ročna dela. Razstava bi se po kvaliteti lahko merila z vsako mestno šolo, kjer so pogoj neprimerno boljši. Spisni zvezki so pokazali, da učiteljstvo dobro pojmuje načelo samodelavnosti, prostega izražanja doživljanja.

Risbe in izdelki ročnih del iz lesa in gline so vse pravi samostojni izdelki otrok ter pričajo, da je učiteljstvo izrabilo vse, kar more v smislu koncentracije poglobiti stvarni pouk.

Zasluga za vse gre požrtvovalnemu delu učiteljstva. Posebno pa se moramo pohvaliti omeniti učiteljico gospo Berčeto, ki se je neumorno in nesebično žrtvovala dekletom za ročna dela tudi izven šolskega časa ter šolskega upravitelja g. Berčetu, ki izredno vro deluje za kulturni in narodni napredek na obmejni šoli.

Vsemu učiteljstvu naše čestitke z željo: »Tako naprej za blagor naše meje!«

Kresnice pri Litiji

Novo krajevno in hišne tablice so došle, pride ponje. Dobe se v občinskem uradu.

Poroka. V nedeljo 28. p. m. sta se v tukajšnji farni cerkvi poročila gosp. Cvetko Kolbe, litijski poštni upravitelj, in gđ. Francka Godić iz Goliš. Čestitamo!

Hudo je zadnje neurje poškodovalo drevje, polja in pota, ki smo jih ravnokar z kulukom popravili.

Gosp. župan Valentin Kos je strankam na razpolago v občinski pisarni, vsak četrtek od 8. do 11. in ob nedeljah ob 7. do 11. ure.

Nova trgovina. Gosp. Josip Kač je otvoril pri kolodvoru novo trgovino z mešanim blagom.

Smrtina kosa. Pret. dni sta umrla: Franc Mohar, pos. iz Kresniškega vrha, in Peter Gaberšek, pos. iz Kresnic. N. v m. p. Naše sožalje!

Zagorje

SPD pododbor Zagorje, priredi 25. in 26. t. m. svoj običajni izlet na Čemšenikovo planino, 9. avgusta se pa udeležijo otvoritve koč na Sv. Gori. 16. avgusta pa priredi veliko tombolo za koč na Sv. Gori. 21. do 24. avgusta pa izlet na Triglavsko pogorje. Vsa društva v okolici prosimo, da ne prirede v dneh 9. in 16. avgusta nikakih prireditev. — Odbor.

Jz Dravske banovine

d Službeni list kraljevske banske uprave banske uprave Dravske banovine z dne 10. julija 1931 ima tole vsebino: Zakon o državnem prometnem oseboju.

d Zakon o državnem prometnem oseboju izide v jutrišnji številki »Službenega lista kraljevske banske uprave«. Hkratu se dovršuje v zbirki zakonov in uredb, ki jo izdaja tiskarna »Merkur«, isti zakon tudi v posebni, priročni knjižici, ki bo vsebovala razen vsebinskega pregleda tudi podrobno stvarno kazalo. Knjižica izide že prve dni prihodnjega tedna in bo stala 14 dinarjev, z doplačiljem po pošti 1 dinar več. Glede na to izredno nizko ceno knjižice in na le omejeno naklado se že sedaj opozarjajo vsi uslužbenci državnih prometnih ustanov nanjo, da si jo morejo pravočasno nabaviti. Knjižica se naroča v tiskarni »Merkur«, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23 ali v upravi »Službenega lista«, Ljubljana, Gradišče 4, odnosno v vseh knjigarnah.

d V petek 10. t. m. bo ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušič službeno odsoten. Zato odpadejo ta dan sprejemi pri njem.

Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich. 398—3

d Za gg. učitelje, zdravnike, sodnike in občine! V založbi Učiteljske tiskarne je izšla prva zbirka pravilnikov k zakonu o narodnih šolah, kot II. zvezek celotne zbirke zakonih predpisov k zakonu o narodnih šolah. — Ta zbirka vsebuje vse zakonite predpise o zdravstvu in higieni glede šole, učencev in učiteljev z obširnim stvarnim kazalom in registrom vseh zakonov, uredb in pravilnikov, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah in zadevajo zdravstvo, ki jih potrebuje vsaka šolska poliklinika, vsak zdravstveni in higienski dom, krajevni šolski odbor, županstvo upravnih občin, zdravstveni odbor v občini in vsak sodnik, osobito za šolobvezno dečo in maloletnike, pri sodiščih za maloletnike, ker ima v zbirki vse zakonite predpise glede moralno pokvarjene šolobvezne dece in maloletnikov z obširnim stvarnim kazalom in registrom vseh zakonitih predpisov o sodnem in kazenskem postopanju, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah. Obširno stvarno kazalo omogoča da vsako zadevo hitro najdete in prav tako vse določbe, ki so z njo v zvezi. Register vsebuje vse zakonite predpise (zakone, uredb in pravilnike) o zdravstvu ter sodnem kazenskem postopanju.

Pri boleznih žolca in jeter, žolčnih kamenih, zlati uravna naravna »Franz Josefova« grenčica prebavo na naravni način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z »Franz Josefovo« vodo posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče želodec. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Jz drugih banovin

Čudaškega milijonarja je umorila njegova nečakinja

Pomagal ji je njen mož — Zločin je priznal

Kakor smo že včeraj objavili, so našli v ponedeljek zjutraj v Srebrnjaku pri Zagrebu umorjenega starca Antona Repovečka. Umora sta bila osumljena nečak Andrija Turk in njegova žena Cilka. Po aretaciji obeh so ju na policiji dobila zaslišali. Osumljenca sta se zapletala v čedalje večja protislovja in naposled priznala, da sta starca sama umorila. Sprva je Turk odločno tajil svojo krivdo, češ da je bil usodno noč v Zaboku pri Zagrebu in da je bil Repovečki že mrtel, ko se je vrnil domov. Preiskovalni organi so pa ugotovili, da je prišel Turk pred Repovečkim domom in da so bila vrata v sobo Repovečkovo od znotraj zaklenjena. Ker morilec starca milijonarja ni oropal, je vse kazalo, da je izvršil umor iz maščevanja ali da bi se polastil ogromne dedščine Repovečkove. Zategadelj so pravilno sklepali, da je morilec nekdo izmed umorjenčevih sorodnikov.

Prvi je priznal umor Turk, nato je pa njegove izpovedi v celoti potrdila njegova žena, Turk se je šele lani naselil pri Repovečkem. Izpovedal je, da ga je sam Repovečki pregovoril, da je prodal svojo kmetijo v Zaboku in se preselil v Srebrnjak. Repovečki mu je obljubil, da mu bo po svoji smrti zapustil vse premoženje. Repovečki si je pa najbrže premislil in je odlašal predajo svojega posestva. Turk je pa medtem vodil gospodarstvo. Stasoma je pa uvidel, da Repovečki ne bo držal besede in zvedel, da se bo starca na novo oženil. Repovečki je že začel zidati vilo za svojo bodočo ženo in Turk je spoznal, da z bogato dedščino, ki se mu je obetala, ne bo nič. Usodno noč je Turk vdrl v sobo Repovečkovo in ker je bil ta pijan, ga je nadržal. Nastal je prepir, v katerem je Repovečki Turka z vso družino zapodil iz hiše. Turka žena je tedaj vzkliknila, da bo prej ubila Repovečkovo, preden gre iz hiše. Repovečki je še nekaj časa rohnol po hiši, potem je pa sedel na posteljo v svoji sobi in se začel spušati. Tedaj ga je Turk zgrabil za vrat, Turkova žena Cilka ga je pa začela tolči s kladivom po glavi. Po nekotnih udarcih je bil Repovečki mrtel. Nato sta ga morilec položila na posteljo in mu podvezala brado in obvestila sosedo, da je Repovečki nenadoma umrl.

Turkove tri mladoletne otroke je sprejel odedek za zaščito mladine in jih izročil v varstvo pristojnemu zavodu.

(tudi one, ki jih ni v zbirki), da jih hitro najdete v Službenem listu in Službenih novinah. Cena broš. izvodu 36 Din, vezan v celo platno 45 Din. — Dobi se v vseh knjigarnah.

Ljubljana

Četrtek, 9. julija 1931. Kilijan. Pravoslavni: 26. junija, David.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

■ Skupina palestinskih motociklistov v Ljubljani. Včeraj popoldne se je peljala skozi Ljubljano skupina motociklistov iz Palestine pod vodstvom tajnika delavskega sveta v Jeruzalemu Finkelsteina. Udeleženci ekspedicije so po poklicu delavci in potujejo na judovski kongres v Basel v Švico, nakar obiščejo Francijo, Anglijo in Nemčijo in končno Avstrijo, kjer se udeležijo na Dunaju delavske olimpijade. Zanimivo je, da ni imela skupina od Jeruzalema do Ljubljane nobene nesreče. Po kratkem odmoru v Zvezdi je skupina takoj odpotovala v smeri proti naši državni meji pri Planini in odtam preko Italije v Švico.

■ »Sofa.« V soboto 11. t. m. redni občni zbor ob 20. pri »Levu«.

■ Pomočniki zbor gremija trgovcev v Ljubljani opozarja tudi tem potom vse gg. člane na občni zbor, ki bo v sredo 8. t. m. ob pol 19. v dvorani Trgovskega doma. Ta občni zbor bo zelo važen, ker se bodo na njem razpravljala stanovska vprašanja in bo pojasnjen pomočnikom, zakaj plačujejo doklado pomočniškemu zboru. Vabljeni vsi gg. člani, da pridejo v velikem številu. — Odbor.

■ »MOTOH« KAVA DNEVNO SVEŽA!

■ Truplo praktika Kosijsa so našli. Pri Štirnovem kopalšču na Ježici so potegnili iz Save truplo praktika v tovarni zamaškov pri inž. Jelačinu Iva Kosijsa. O nesreči smo pred dnevi poročali. Včeraj popoldne se je vršil komisijonalni ogled trupla, nakar so ga prepeljali v mrtvašnico.

■ Nesreča na Smartinski cesti. Na Smartinski cesti je včeraj popoldne povozil neznan kolesar krojača Hiršmana iz Zgornje Šiške in ga hudo poškodoval na glavi in prsih. Poškodbe so tako hude, da ranjenec ne more govoriti.

■ Obleke najnovjšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ Male tatvine. Delavcu Slavku Šplajtu, Cesta v Mestni log 53, so bili uprdeni iz stanovanja čevlji, vredni 200 Din. — Samska delavka Marija Steble, Koseze 104, je prijavila policiji, da ji je ukradla delavka Marija T., ko je še pri njej stanovala, rjavo usnjato denarnico s 360 dinarjev gotovine. — Akademiku Dušanu Mušibabiću je bila na Savi pri Ježici ukradena pri kopanju ura, vredna 300 Din in 50 Din gotovine. — V Brzovlaku je bila ukradena med vožnjo do Ljubljane Ivanu Novaku denarnica z večjo vsoto denarja.

Maribor

m Zdravniška služba za revne sloje v zdravstvenem okrožju Maribor, levi breg. Občinskim uradom in revnim slojem zdravstvenega okrožja Maribor, levi breg, se s tem naznanja, da vrši zdravniško službo za revne sloje začasno g. dr. Ivan Zorjan, sreski sanitetni referent, v uradnih prostorih sreskega načelstva v Mariboru soba št. 42. II. nadst. od 10. do 12., sicer pa od 14. do 16. na svojem stanovanju, Aleksandrova cesta št. 11/1 nadstropje, kjer se naj revni bolniki tega okrožja predstavijo osebno, ali pa izrazijo svoje želje za potrební obisk na domu.

m Dva mariborska novinarja petdesetletnika. V prihodnjih dneh bosta slavila petdesetletnico življenja dva mariborska novinarja in znana javna delavca. Dne 16. t. m. pojde k Abrahamu g. Vekoslav Spindler, dne 10. avgusta pa gosp. Franjo Zebot.

m Prvi nastop Sokola pri Sv. Martinu pri Vurberku. Mlado Sokolsko društvo pri Sv. Martinu pri Vurberku bo priredilo v nedeljo, dne 2. avgusta svoj prvi javni nastop. Po nastopu bo ljudska veselica.

m Razstava v Kazini. O priliki profesorskega kongresa so Studijska knjižnica, Zgodovinsko društvo in Oblastni arhiv priredili v Kazini veliko razstavo mariborskih tiskov in slik prof. Kosa. Profesorji so jo posetili v torek popoldne. Pozdravil jih je ravnatelj g. dr. Tominec, po razstavi pa sta jih vodila ravnatelj g. Janko Glaser in profesor g. Franjo Baš.

m Kinematografi. Grajski kino: Še danes vefilim »Sin belih planin«. Kino Union: Od včeraj dalje groteska »Otrok garnizije«.

m Pijte original »CHABESKO«.

m Izdelovanje vsakovrstnih košar, sit žičnih mrež ter ostale suhe robe: J. Antloga, Maribor, Trg svobode 1.

m Gradbena in uporabna dovoljenja. Na seji mestnega sveta v torek so bila podeljena nova gradbena dovoljenja: Ivanu Benčiku za gradnjo hleva pri hiši v Cvetlični ulici 9, Jožetu Holzapflu za gradnjo pritlične stanovanjske hiše v Aljaževi ulici in zavodu šolskih sester za gradnjo podzemeljskega hodnika. Uporabni dovoljenja pa sta bili dovoljeni Elzi Wolfovi za enonadstropno stanovanjsko hišo v Cankarjevi ul. 32 in Ivani ter Stanku za enonadstropno stanovanjsko hišo v Kersnikovi ulici 12.

m Smrtina kosa. V torek zvečer je umrl na Tržaški cesti znani trgovec Anton Kolenc, star 56 let. Blag mu spomin!

m Kje bi se preskrbel s špiritom in kisom za vlaganje? Samo pri trvdki Jakob Perhavec, Gosposka ulica 9.

m Finale za prvenstvo LNP. V nedeljo, dne 12. t. m. bo v Mariboru prva finalna tekma za prvenstvo LNP, in sicer med ljubljanskim prvacom SK Svoboda in mariborskim prvacom I. SSK Mariborom. Tekma bo ob 18. uri na igrišču I. SSK Maribora.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU, Maribor.

m Trg v sredo. Na včerajšnjem malem trgu je bilo 6 voz krompirja, kumare in čebule, 2 voza češenj, 2 voza lončevine in suhe robe in okrog 600 glav perutnine. Izredno veliko je bilo tudi solate in sočiva. Cene mesa so se znižale, perutnina pa se je prodajala kakor v soboto. Druge cene so bile: letošnji krompir 3 do 5 Din kg, fižol v stročju 5 do 6 Din, grah 4 do 5 Din, glavna solata 0.50 do 2 Din, zeljate glave 3 do 5 Din, cvetača 2 do 6 Din, kumare 1 do 4 Din, paradižniki 6 do 8 Din, češnje 1.50 do 2.50 Din liter, jabolka 5 do 6 Din, bruske 3 do 5 Din, jagode 6 do 8 Din, borovnice 1.50 do 2 Din liter itd.

m Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje«!

m Zenska z mnogimi imeni. V ponedeljek je prišla k nekemu krojaču v Vetrinjski ulici krog 30 let stara ženska in naročila nujno črno moško obleko in srajco za nekega mrljca. Krojač je naročeno izvršil, a ko bi moral izročiti, je v ženski spoznal svojo staro znancko, ki mu je pod napačnim imenom lani izdala 1000 Din vreden ženski površnik in potem izginila. Pozval je zato stražnika, ki jo je aretirai in odvedel na policijo, kjer so v njej spoznali že davno iskano l. 1900. v Jablani rojeno Jožeto Letnikovo. Letnikova je v zadnjem letu nastopala pod raznimi imeni, kakor Caherlova, Krajčeva, Ribičeva itd. in izdala pri trvdki Ornik na Koroški cesti manufakturnega blaga za 1288 Din, vstopila v službo v škofiji in ukradla 220 Din, neki drugi stranki, pri kateri je bila le dva dni, 130 dinarjev, a iščejo jo tudi razne orožniške postaje po deželi radi sličnih deliktov. Bila je izročena sodišču.

m Negzode. V Brestenici pri Mariboru je padel pod voz 70-letni Ignacij Sabler in si zlomil desno nogo pod kolonom. V Bukovem je konj s kopitom udaril v glavo 18-letnega Amona in ga nevarno ranil. Z gnojimi vilami se je v Lovžanah ranil na levi okoli 17-letni vinar Ivan Weitzer. Vse tri so z avtomobilom reševalne postaje prepeljali v tukajšnje bolnišnice.

Klobuke, perilo, krovate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor.

m Aretacija ubelega kaznjencea. V ponedeljek so orožniki blizu Siska aretirali kaznjencea Mehmeda Ramovića, ki je 5. junija t. l. pobegnil z dela v Limbušu in odnesel tudi puško in nabobe p.znika Jurca. Ramović, ki je bil zaradi nekega umora v Mecedoniji obsojen na 20 let ječe, se je ves mesec klatil po gozdovih in skušal priti domov. Glad ga je prisilil na plan, kjer so ga prijeli včeraj in odpravili v Maribor.

m Aretacije. V torek sta bila aretirana v Mariboru Engelbert T. radi prekoračenja državne meje in Marija R. radi tajne postitucije.

m Tatvina kolesa. Čevljarju Avgustu Welleju iz Padove je v torek ukradel neznanec iz večje okrožne sodišča kolo znamke »Steyer«, vredno 1900 Din.

m Mlad potepuh. Pred dnevi je policija prijela nekega dečka, ker se je brez posla in doma potepal po mestu. Izjavil je, da se piše Franc Kocjančič, da je 14 let star in po rodu iz Ljubljane, kjer so mu starši že umrli. Policija je pa dobila iz Ljubljane sporočilo, da je tam nepoznan. Tako čaka nadaljne usode pri »Grofu«.

Gelje

* Dan Rdečega križa za oškodovance po toči. V soboto 11. t. m. od 18. do 20. priredi celjski Rdeči križ v mestnem parku koncert vojaške godbe celjskega 3. polka. Vstopnina za osebo samo 2 Din. Dobiček gre v prid oškodovanim kmetom v Dramljah ter v Šmartnem v Rožni dolini. Sokolice bodo v soboto ter v nedeljo v isto svrhu prodajale cvetice.

* Občni zbor Jugoslovanske Matice se je ob lepi udeležbi vršil v torek zvečer v Narodnem domu. Predsednik sodni svetnik g. dr. Bavdek je zbor otvoril in vodil. Izbrano tajniško poročilo je podala gđ. Grudnova, blagajniško poročilo pa g. ravnatelj Mirmik. Izvoljen je bil stari odbor, namesto pokojnega g. notarja Burgerja je bila izvoljena za podpredsednico upraviteljica gđ. Zupancičeva.

* Akademsko pevsko društvo »Obilica« priredi v torek 14. t. m. ob 20.30 v Celjskem domu koncert moderne jugoslovanske zborovske glasbe. Okrog 80 članov broječi mešani zbor bo izvajal dela Marinkovića, Milojevića, Stolcerja-Slavenskega, Gotovca, Lajovca, Mokranjca, Hristića in Bajšanskega.

* Smrtna kosa. 7. t. m. je v Prešernovi ulici umrla ga. Irena Hasenbihel, soproga višjega davčnega upravitelja v p., stara 45 let. Pokopali jo bodo na mestnem pokopališču. Preostali naši sožalje!

* Na izrednem občnem zboru Obrtnega društva, ki se je vršil v ponedeljek zvečer, je bil radi svojih zaslug za Obrtno društvo in za Obrtni dom soglasno izvoljen častnim članom društva stavebnik g. Vinko Kukovec.

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. V času od 8. do 14. junija je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 1, škrlatica v okolici 1, davica v mestu 1, v okolici 2; šen v okolici 2.

* Razsodba v procesu proti celjskim pekem v drugi instanci potrjena. Celjsko okrožno kot prizivno sodišče je v polnem obsegu potrdilo sodbo celjskega okrajnega sodišča, s katero so bili celjski peki oproščeni obtožbe radi prestopka prekoračenja maksimalnih krušnih cen.

* Starček padel s črešnje. 73-letni prevzičkar Čevka Ivan od Sv. Miklavža pri Vranskem je v torek popoldan padel z visoke črešnje. Zlomil si je levo nogo ter izpahnil desno nogo v kolku in dobil tudi notranje poškodbe. Samo hitremu prevozu s celjskim rešilnim avtom v celjsko bolnico se ima stavek zadržati, da so mu rešili življenje.

* Odločen samomorilec. V torek ob 17. zvečer je prišel v Bergerjevo gostilno na Dečkovo trgu 37-letni posestnik A. Ivan iz Zadrže pri Smarju. Naročil je vina in nekaj časa pil. Ko je edini gost, ki se je nahajal v gostilniški sobi, odšel, je A. potegnil iz žepa veliko steklenico lizola ter jo do polovice izpil. Steklenico je postavil na mizo ter iz žepa izvel oster nož za obrezovanje trt, slekel srajco ter si z nožem trikrat močno vrezal vzdolž desne strani prs. Nezavestno se je zgrudil na tla. V tem trenutku pa je vstopila natakara, ki je takoj pozvala rešilno postajo. Z rešilnim avtom so prepeljali nesrečnika v bolnico, kjer so mu takoj izprali želodec in ga obvezali, tako da je izven nevarnosti. V pismu, ki ga je pustil A. na mizi, pravi da gre v smrt radi družinskih preprov.

* Nezgođe. 30-letna postrežnica Krempuš Angela, stanujoča v Prešernovi ulici 21 si je 8. t. m. pri sekkanju drv s sekuro vsekala v levo roko. — 38-letni tesar Gračner Pavel iz Medloga, zaposlen pri gradbi novega paviljona v zdravilišču Toplica, je padel 8. t. m. z odra in si prebil lobanjo. — 82-letna občinska reva špek Marija iz Luč se je 2. t. m. pri kuhanju krme polila s krompom ter dobila hude opekline po vsem telesu. — Vsi so bili prepeljani v celjsko javno bolnico.

* Najdbe in izgube. Neka ženska iz Zavodne je v mestu izgubila torbico s 100 Din. Najditelj naj odda torbico na policiji. — V Kovačevi trafiki v Aleksandrovi ulici je bila najdena dernarica z nekaj gotovine. Dobi se na policiji.

Marenberg

Preložitev tombole in ljudske veselice. Radi birme se preloži za 12. t. m. določeno tombolo in ljudsko veselico Krajevnega odbora Rdečega križa Marenberg na nedeljo 2. avgusta t. l.

Potovanje po zvezdi večernici

127.

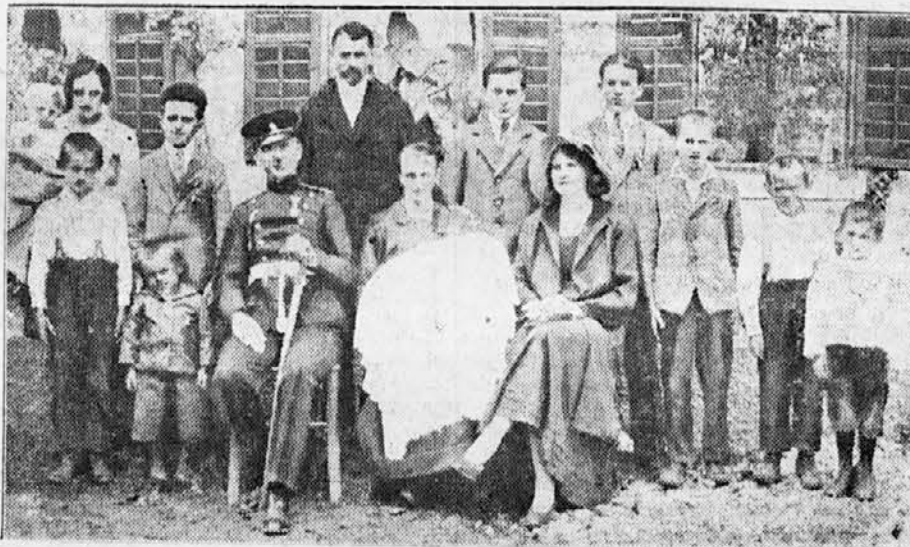
Tu so na primer spoznali mogočnega, kakor afriški slon velikega lenivca. Prikočal je od nekod iz goščave k reki in se radovedno oziral po splavu in njegovih potnikih. Ti so se ga sprva ustrašili, prav kmalu pa so spoznali, da ni nevarna zver in da jim na vernem splavu sredi reke tudi sicer ne bi mogel do živga. Saj tak neroden kosmatinec si sploh ne upa v vodo.

Nj. Vel. kralj - boter desetemu sinu

Toplice, 7. julija.

Posestniku Francu Zamidi iz Vršnih sel št. 18, ki je imel sedaj 12 otrok, 9 dečkov in 3 deklice, se je rodil 9. junija t. l. 10 sin. Zato je zaprosil na najvišjem mestu, da bi desetemu sinu kumoval kralj Aleksander; prošnja je bila uslišana. Krst se je vršil preteklo nedeljo v farni cerkvi v Toplicah. Pri krstu je zastopal Nj. Vel. kralja Aleksandra poveljnik vojaške garnizije v Novem mestu g. podpolkovnik Dic s soprogom. Vršna sela so se odela v praznično lice, vaščani so postavili mnogo mlajev in dva slavaloka. Zastopnika kralja je pričakovalo mnogo občinstva, šolska deca in gasilno društvo iz Vršnih sel in Dobindola, ki so visokega gosta dostojno pozdravili. Po mali zakuski so se z avtomobilom odpeljali v Toplice, ki so bile tudi okrašene z državnimi zastavami. Na kopaliskem trgu pred cerkvijo so pričakovali kraljevega zastopnika poleg občinskega odbora z gospodom županom

na čelu tudi Sokolsko društvo z naraščanjem in deco ter praporoma ter gasilni družbi iz Toplice in Podturna. Prvi je pozdravil kraljevega zastopnika gosp. župan v imenu občine, za njim pa v imenu Sokola starosta br. Gregore z zanosnim govorom ter mala deklica Julči Pršina v imenu sokolske mladine, ki je izročila gospodu podpolkovniku šopek cvetja. Nadalje ga je pozdravil v imenu požarne brambe nje načelnik g. Ivan Žvan in v imenu požarne brambe iz Podturna nje vodja g. Rudolf Turk. Po pozdravih, za katere se je zastopnik Nj. Vel. kralja zahvalil, so odšli botri z malim krščencem v cerkev, pred katero jih je pričakoval gospod župnik Franc Errar, ki je izvršil obred krsta. Obred je prisostvovalo precej občinstva, občinski odbor ter zastopniki Sokola in obeh požarnih bramb. Topliška občina se šteje v posebuo čast, da ima malega občana, kateremu je krstni kum Nj. Vel. kralj Aleksander I.

Po slovesnem krstu

Družina posestnika Franca Zamide iz Vršnih sel na Dol. s podpolkovnikom g. Vlacavom Dicom, ki je zastopal botra desetemu Zamidovemu sinu Nj. Vel. kralja. Na desni polkovnikova gospa.

Strašna nesreča 10-letnega dečka

Klestil je veje na lipi in si presekal koleno

Mahovi, p. d. Ježevi, so bili dne 7. t. m. pop. pri obiranju lipovega cvetja v Strci. Z njimi je bil tudi 10-letni Tinko, ki je tudi splezal na lipovo drevo, ter z ostro sekuro klestil veje. Dečku je sekira izpodletela in se je močno usekal po kolenu desne noge nato pa padel iz drevesa.

Ker je dečko močno krvavel mu je tuk. sanit. osek gasilnega in reševalnega društva nudil prvo pomoč, nakar je bil prepeljan v groznih bolečinah k okrož. zdravniku dr. Poldetu Ukmariju v Litijo, kateri je ugotovil, da je dečko težko poškodovan in da ga bo treba odpeljati v bolnico. Stariši pazite na otroke!

Dva velika požara pri Šoštanju

Pogorela valilnica in velik kozolec - Okoli 100.000 Din škode

Šoštanj, 7. julija.

Grofica A. M. Herberstein ima na svojem posestvu v Šaleku pri Velenju ob cesti proti Slovenjgradcu obširno kurjerejo z umetniimi valilnicami in napravami za vzgajanje in pitanje piščancev. V noči na 29. julija so opazili Gromovi iz Konovega, kjer so obhajali svatbo, v Herbersteinovi kurji naselbini ogenj. Ko so prihiteli na pomoč in vzbudili druge, je ogenj že popolnoma upepelil leseno barako z vsemi njenimi prebivalci, 280 komadi piščancev v zorni mladosti 8 tednov, ki so tako storiili žalostno smrt, ne da bi jih kedaj pogladile nožne roke kuharice. Obenem je zgorela tudi ameriška električna peč, ki jim je dovajala enakoverno toploto. Ogenj je nastal bržkone, radi kratkega stika. Škode je okrog 30.000 Din, ki

pa je krita z zavarovalnico, ker je bilo življenje vsakega malega piščanca zavarovano za 100 Din, baraka sama pa vrhlega eš za 5000 dinarjev.

Okoli 22. ure dne 4. julija pa je začel goreti 8 okenski kozolec Fortunata Terčeta pd. Podhrastnika posestnika iz St. Florjana pri Šoštanju. Veliko poslopje je z vsemi letošnjimi pridelki sena, ječmena in detelje ter inventarjem pogorelo do tal, ker je pomanjkanje vode oviralo gašenje. Škoda znaša nad 50.000 Din. Ker je stal kozolec ob križišču cest in potov, je nastal ogenj bržkone tako, da je kdo od mimoidečih vrgel preblizu njena tlečo vžgalico ali pa da je kak prenočevalec po neprevidnosti zakrnil ogenj.

okviru priredilo pred Gasilnim domom prav lepo uspelo tombolo, katere čisti dobiček se porabi za nakup nove motorne brizgalne. — Starolodčani pa so imeli svojo zabavo pri Logondru, ki je privabila mnogo gostov in prijateljev gasilstva z vseh strani. Bilo je navzočih precej škočjeločanov.

Sposlušite razglase. Več kot umestna je bila razglasitev mestnega županstva, ki prepoveduje prevoz gnojnice po dnevi. Vendar smo videli, da je eden posestnikov na Mestnem trgu vprav te dneve prevažal gnojnico po mestu in to kljub izdani prepovedi. Ali ne veljajo razglasi za vse?

Trbovlje

Počitniško kolonija rudarskih otrok na Gorenjskem. Danes z vlakom ob 9. odpotuje okrog 80 rudarskih otrok na trijedensko letovanje na Gorenjsko. Taborenje, ki bo tudi letos v prostoru med Savo-dolinko in Savo-planinko pod strokovnim vodstvom glavarja tukajšnjega rodu jugoslovanske gozdovniške lige g. Danila Kostanjšaka, bo trajalo tri tedne. Stroške oskrbe bo za 40 otrok nosila tukajšnja krajevna bratovska skladnica, za 30 otrok gozdovniška liga, 5 otrok gre na stroške Društva za varstvo otrok in mladinsko skrb v Trbovljah in 5 otrok pa pošlje krajevna bratovska skladnica Laško. Našim bolehnim in slabotnim malčkom želimo, da se popolnoma opomorejo in se vrnejo zdravi in čili domov.

Kolportaža »Jugoslovana«. Naš stalni kolporter invalid g. Matija Černe je te dni prejel obvestilo, da je njegovi prošnji za sprejem v Dolnjske Toplice ugodeno. Za čas njegove odsotnosti bo prodajal »Jugoslovana« v dnevni kolportazi rudniški upokojenec g. Brdovnik. Prosimo prebivalstvo, da bo tudi njegov kolporter g. Brdovnik v isti meri naklonjeno. Kot je bilo našemu marljivemu Černetu. Razen kolportaze se pa »Jugoslovane« dnevno prodaja

tudi v naši poslovalnici v trafiki Kušar pri gostilni Povše, kjer se sprejemajo tudi vsa obvestila in poročila društev ter mali in veliki oglasi za list. Priznati moramo, da čita »Jugoslovana« najraje naše delovno ljudstvo, kar sklepamo iz dejstva, da je največ naročnikov ravno med delavci in tudi v dnevni kolportazi ga največ kupuje naše delavstvo. V zadnjem času pa ima že tudi med našim obrtništvom in uradništvom vedno večje število naročnikov in čitatelev, kar z največjim zadoščenjem pozdravljamo. — »Jugoslovana« je glasilo nove dobe narodnega preporoda, ki graja krivico in zagovarja pravico.

Polzela

Sokolsko društvo. Naše društvo je letos prav posebno marljivo, čeprav je precej članov odšlo k vojakom. Priredilo je že precej pešizletov ter se udeležilo vseh okoliških izletov. Pripravlja se s polno vneto za svoj izlet, ki bo 12. julija na letnem telovadišču. Nastopili bodo vsi oddelki, da pokažejo uspeh letošnjega dela. Udeležence opozarjamo, da so zveze za nastop in povratek jako ugodne. Ob 9. bo vozil avtobus, ki vozi Solčava — Celje.

Sport

Plavalni dvomatch

Primorje : Karlovačko sportsko združenje 51 : 39

Ljubljana, 8. julija.

Danes ob 16. se je vršil v kopalnišču Kolesija plavalni dvomatch med domačim Primorjem in karlovaškim KSU, ki se je končal s sigurno zmago Primorja. Tekmovalo se je v šestih točkah plavanja in v waterpolu. Karlovčani so zmagali edino na 200 m prsno.

V prav dobri formi se je pokazal Wilfan, ki je zopet dosegel izborni čas v sprintu. Tudi v hrbtnem plavanju je pokazal od prejšnje nedelje napredek. Izvrsno je plaval v mešani štafeti.

100 m prsto: 1. Wilfan (P) 1:03'6, čas je za 2'3 sek. boljši od oficijelnega jug. rekorda, 2. Tuma O. (P) 1:14'5, 3. Novaković (K), 4. Pačič (K). Točke 8:3 za P.

200 m prsno: 1. Laškarin (K) 3:21'5, 2. Lukačič (K) 3:23'6, 3. Kukovec (P). Točke 2:8 za K.

50 m prsto juniorji: 1. Majer (P) 32, 2. Čortan (K) 32'5, 3. Milčević (K), 4. Močnik (P). Točke 6:5 za P.

100 m hrbtno: 1. Wilfan (P) 1:21'2, 2. Keser II (K) 1:36'6, 3. Tuma Z. Točke 7:3.

4x50 m prsto: 1. Primorje (Tuma O., Kolar, Majer, Wilfan) 2:03'3, 2. KSU 2:18, čas Primorja je samo za eno desetinko sekunde slabši od jugosl. rekorda. Točke 10:6 za P.

3x100 m mešano: 1. Primorje (Kürbas, Wilfan, Tuma O.) 4:07'3, 2. KSU 4:29'8; Wilfan je pri tem plaval hrbtno 1:16'3, kar je za 1'9 sek. boljše od njegovega rekorda. Točke 10:6 za P.

Waterpolo tekma se je končala neodločno 0 : 0. V prvem polčasu je prevladoval KSU, po odmoru je bilo Primorje absolutno nadmočno, je pa slabo streljal. Točke 8 : 8.

Izven dvomatcha so se vršile še nekatere točke, kjer so nastopili samo člani Primorja.

100 m prsto juniorji: 1. Kürbas 1:34, ostali trije diskvalificirani. 50 m prsto juniorji: 1. Nachtigall 34'9, 2. Aplenc 37, 3. Zivec. 50 m dame prsto: 1. Dougan L. 41'9, 2. Brate 50'4, 3. Grmek N. 50 m prsto subjuniorji: 1. Močnik Zl. 37'1, 2. Sajovic 41'8, 3. Smolnikar.

100 m prsto juniorke: 1. Aplenc 1:49'3, 2. Erbežnik 1:51'6, 3. Černe.

Waterpolo moštvo KSU igra danes v četrtek ob 11 dopoldne z Ilirijo v kopalnišču Ilirije.

PRIMORJE CONTRA HAJDUK

Tako se mora glasiti naslov nedeljske tekme, ki bo v Ljubljani na igrišču Dunajske ceste. Hajduk bo moral po zaporednem tekmoivanju v Zagrebu v Ljubljano, da tu pomeri svoje sile s Primorjem.

Dosedanje njegove igre v Zagrebu niso bile takšne, da bi bile prepričale zagrebške nogometne kroge in tamošnje občinstvo o njegovi superiornosti.

S tega stališča bi smeli pričakovati, da bo tekma v Ljubljani ravnopravna.

V resnici pa bo šlo v nedeljo tako Primorju kakor Hajduku za vse!

Ce Hajduk izgubi, ima enako število izgubljenih tekem, kakor Primorje in tretje- in četrto-plasirana kluba zagrebške lige bosta se borila v finishu ramo ob ramo.

To bo za Primorje sigurno najlepša tekma letošnjega prvenstva. Moštvo se dobro zaveda, da zavisi od nedeljskega izida vse. Zato bo dalo iz sebe vse, Primorje se mora pokazati z najboljšo strani. Nič oklevanja nad ev. začetnimi nesrečami, tekma se bo stopnjevala do končnega finisha v drugem polčasu. Z enako borbenostjo pa bodo nastopili tudi Hajdukovi, strah in trepet nogometnih moštev širom vse države. Njihove vrline so znane. Hajduk igra najlepši nogomet v državi. Skultiviral ga je do blestečega profesionalizma. Inena njegovih igralcev so reprezentančna. Pred Hajdukom gre mednarodni sloves prve vrste. V nedeljo bo moralo moštvo Primorja pokazati vse svoje znanje in upamo, da časten izid ne bo izostal. V dosedanjih borbah, zlasti v tekmi s Concordijo je naše moštvo igralo lepo, v nedeljo pa mora to svoje znanje in ves svoj mladostni polet pretvoriti v realni rezultat.

Pred važnim dogodkom

V nedeljo se nadaljujejo tekmoivanja v ligah s polno paro. Nahajamo se v prvih fazah druge polovice tega nadvse zanimivega in napetega tekmoivanja. Kakšen bo start naših?

Ilirija je to nedeljo prošla. V Ljubljani bosta Hajduk in Primorje odigrala svojo prvo povratno tekmo. Iz dosedanjih si je priboril Hajduk 6 točk, Primorje 4. Uvaževati je treba pri tem, da je Hajduk odigral že svojih troje najtežjih tekem v Zagrebu. Ali mu bosta obe ljubljanski lažji? Če iščemo odgovora v obeh rezultatih 5 : 1 in 14 : 0, moramo brez nadaljevanja pritrdilno odgovoriti. Toda ni še vseh dni konec! Presenečenja? Logika? V nogometnem žargonu je prav obrabljena izjava brez domovinske pravice!

Napoved o letošnji žetvi

Lepo žito v Avstriji

V Avstriji že nekaj mesecev niso imeli pravega dežja. V maju je zavlada naravnost suša. Vročina je narasla na 40 do 45° C, tako da je vse žito zorelo z veliko naglico. Rž so že docela poželi, pšenice pa približno 30%. Tudi ječmen so pričeli v nekaterih krajih že žeti. Velika vročina v zadnjih dneh pa je povzročila, da je žito v večini krajev prezgodaj dozorelo. Vendar menijo, da sta rž in pšenica po kakovosti boljše kakor lani. Tudi ječmen je kvalitativno nekoliko boljši.

Kakor napoveduje »Neues Wiener Extrablatt«, bo znašal letošnji pridelek 3.300.000 ton pšenice, 3.200.000 stolet, 4.900.000 ton rži, 2.500.000 stolet, 2.500.000 ječmena, 2.600.000 stolet, 3.400.000 ovs, 4.000.000 v lanskem letu. Precej slabše kaže letos za oves. Sedaj je ta komaj za ped visok. Zrna pa je na njem morda le 50% kakor po navadi.

Sena so marsikje nakosili manj nego lani, ko ga je bilo že itak malo. Krompir lepo rase. Tako kaže rastlina. Krompirja samega pa ne bo mnogo. Treba bi bilo pač izdatnega dežja, da bi se gomolji razvili. V nekaterih krajih se je celo že posušil. Položaj sladkorne pese se je v zadnjih 14 dneh znova poslabšal. Ličinke ribčarji in drug mrčes sta pesi zelo poškodovale. Le zgodnji nasadi lepo kažejo, ostale pa je poleg mrčesa malodane uničil vihar 18. junija. Posebno na Zgornjem Štajerskem okrog Brucka je sladkorna pesa takorekoč uničena. Tudi njej bi bilo v ostalem treba izdatnega dežja.

Zetev v Italiji

Milanski »Solec« je objavil daljša poročila o letošnji žetvi iz vseh italijanskih pokrajin. Na podlagi teh vesti sklepa: Ker je nenadoma nastopila vročina, je žito marsikje prezgodaj dozorelo. Vse je lepo kazalo, posebno od začetka ob setvi. Zemlja so dobro obdelali. Rabili so sicer nekoliko manj umetnih gnojil kakor prejšnje leto, baš zaradi tega pa se je izkazalo žito vse bolj odporno naravnim elementom. Zima je bila mila, kar je pospešilo lepo rast. Spomlad

pa je spričo mraza in nalivov v raznih krajih v precejšnji meri škodila posevkom. Najlepše je raslo žito v maju in v prvih dneh junija. Takoj nato pa je sledila vročina in z njo deloma tudi suša. Kljub temu pa vse kaže, da bo žetev dobra in celo nekoliko boljša kakor lani, posebno še, ker so takrat obdelali nekaj površine več kakor v prejšnjih letih.

Tudi sadje in zelenjava dobro uspevajo. Napram letu 1929 je pridelal sadja v letu 1930 padel za 7%. Lani so namreč pridelali 2.493.350 centov pomaranč, 4.045.440 q limon ter več ali manj drugega sadja. Kakor kaže, bo sadja letos nekoliko toliko kakor pred 2 leti, ko ga je bilo skupno 8.074.870 q. Tudi tobaka upajo v Italiji letos več pridelati kakor lani.

Dobra letina v USA

Iz Amerike prihajajo različne napovedi o letošnji žetvi, vendar se te napovedi več ali manj skladajo. Poljedelski strokovnjak Snow je napovedal, da bodo letos pridelali 19.040.000 ozimne, 4.264.000 jare pšenice in 91.500.000 ton koruze. Strokovnjak Courtne pa napoveduje, da bodo v Združenih državah letos pridelali 20 milijonov 696.000 ton ozimne, 5.645.000 letne pšenice in 91.170.000 ton koruze. Končno so znani še četrti podatki, po katerih bodo pridelali 19.572.000 ton ozimne, 5.376.000 jare pšenice in 91.650.000 ton koruze. Po uradnih statističnih podatkih o žetvi v letu 1930 so v USA pridelali 16.940.000 ton ozimne, 6.916.000 ton jare pšenice in 62.430.000 ton koruze. V vsakem slučaju kažejo vse napovedi, da bo letošnja žetev po količini v veliki meri prekašala lansko. Ozimne pšenice bo do 20% več, koruze pa celo 30%, le jare pšenice bo okrog 20% manj.

Katastrofa v Kanadi

Kakor je izjavil kanadski ministrski predsednik Benet, so nevihte prizadele silno škodo kanadskemu žitu. Elementarne sile so povzročile naravnost nacionalno nesrečo. Zetev je takorekoč uničena v vseh prerijskih pokrajinah. Žito na ozemlju 5.000.000 jutrov je docela uničeno. Najbolj so bile prizadete pokrajine Manitoba, Alberta in Saskatchewan.

Gospodarske vesti

× Zanatska banka kraljevine Jugoslavije a. d., podružnica v Ljubljani razglasa, da daje obrtnikom kredite v tekočem računu proti blanco menici z menično izjavo. Eskomptne kredite dovoljuje na 30 mesecev z odplačilom v desetih enakih tromesečnih obrokih. Obrestna mera je 10% na leto.

Kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, se dovoljujejo eskomptni, lombardni in krediti v tekočem računu po 7½% na leto.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po čistih 5 do 6% na leto brez odbitka rentnega davka. 1600

× Nove kolekcije cigaret. Sredi julija bo monopolska uprava dala v promet nove kolekcije cigaret v škatljah po 60 komadov. Vsaka škatlja bo stala 40 Din. V njej bo po 10 cigaret znamk Kosovo, Strumice, Šumadije, Mignona, Drine in Vardarja.

× Jabolčnik in državna trošarina. Finančno ministrstvo je sporočilo gospodarskim organizacijam, da po členu 103/2 trošarskega pravilnika za jabolčnik ni treba plačevati nikake državne trošarine.

× Naše zadrugarstvo. Kakor poroča »Zemljoradniška zadruga« je bilo koncem 1930. l. v naši državi 33 revizijskih zadrug, 18 podvez in osrednjih zadrug ter 7029 zadrug vseh vrst, in sicer 4418 kreditnih, 1172 nabavljajo-prodajalno-konsumnih, 503 agrarnih, 197 živinorejskih, 126 mlekarjskih in starih, 126 raznih drugih, 92 obrtno in delavsko produkcijskih, 81 stavbnih in gradbenih, 62 vinogradnih in kletarskih, 61 zdravstvenih, 59 strojnih, 47 elektro-mehaničnih, 38 ribarskih in gobarskih, 28 žitarskih, 19 oljarskih. Napram 1. 1927. je število zadrug naraslo na 2549. Organiziranih zadrugarjev je okrog 700.000.

× Produkcija bakra. Kakor poroča uprava rudnika v Boru, so v prvih šestih mesecih t. l. pridobili 11.010 ton bakra napram 11.655 ton ob istem času l. 1930.

× Avstrijska trgovinska bilanca pasivna. V prvih petih mesecih je Avstrija uvozila za 9153 milijonov blaga iz tujine, izvozila pa za 5843 milijone. Izguba je znašala 3711 milijona šilingov. Uvoz v prvih petih mesecih tega leta je znašal v milijonih šilingov: iz Jugoslavije 403, iz Italije 404, Romunije 489, Madjarske 693, Poljske 754, Češkoslovaške 1506, Nemčije 1892, izvoz pa v Jugoslavijo 433, v Italijo 498, Romunijo 38, Poljsko 239, Češkoslovaško 637, Nemčijo 961.

× Nemški dolгови. Do pričetka leta 1930 so USA investirale v Evropi 4 in pol milijarde dolarjev dolgoročno, 700 milijonov dolarjev pa kratkoročno. Računajo, da odpade od tega na Nemčijo namanj polovica. Nemški dolgi od l. 1925 do 1929 namreč znašajo v milijonih: 4076 zlatih mark iz Amerike, 608 iz Anglije, 859 iz Nizozemske, 298 iz Švice in 118 iz Švedske. — Skupno z Dawesovim in Youngovim posojilom (razen nekomercializiranih dolgov po Youngovem načrtu) so znašali nemški dolgoročni dolgi julija meseca 1930 151 milijard, kratkoročni pa 11 do 123 milijard zlatih mark. Nasprotni tem dolgovom znašajo nemške investicije v tujini 9 milijard zlatih mark. Potemtakem dolguje Nemčija tujini 17 milijard zlatih mark.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 13. julija t. l. ponudbe za dobavo 50 kub. metrov brastovega lesa, 1050 ki vijakov in 100 m cevi za vodovod, 900 komadov rudarskih sekir, 3000 komadov tiskovin ter za dobavo raznih strokovnih knjig.

III. Pomorska obalska komanda v Boki Kotorski sprejema do 11. julija t. l. ponudbe za

dobavo 500 kg usnja. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dne 10. julija t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 22.600 kg čiste svinjske masti; dne 14. julija t. l. pa glede dobave 2000 kg paprike. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Vršile so bodo naslednje ofertalne licitacije: za dobavo živil (mast, olje, testenine, riž, kis, zdrob, ješprenjek, fižol, krompir, čebula, Enriko-kava, cikorija, sladkor, čaj, goveji lolk) in sicer dne 13. julija t. l. pri 8. konjskem polku v Čakovcu in pri 37. pešadjskem polku na Sušaku; dne 14. julija t. l. pri 14. artilerijskem polku v Varaždinu dne 15. julija t. l. pri 2. pionskem polku v Karlovcu dne 17. in 18. julija t. l. pa pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. julija t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg pisanih cunj. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 10. julija t. l. ponudbe glede dobave kotnega železa; do 13. julija t. l. glede dobave 1 stroja za brušenje orodja, 100 komadov škripcev, raznega okovja, obrobov, flanš, 500 m² strešne lepenke Ruberoid, 50 kg Ruberoid-lepila, barv, žagice za kovine, pil, svedrov itd.; do 16. julija t. l. pa glede dobave 200 litrov kisa.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 13. julija t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg cilindrskega olja, glede dobave cevi, pločevine, azbestnega materiala, zakovic itd.; do 15. julija t. l. pa glede dobave tiskovin.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 15. julija t. l. ponudbe glede dobave žice in kablov; do 16. julija t. l. glede dobave silicijum brončene žice; do 17. julija t. l. pa glede dobave telefonskega materiala.

Direkcija državne železarne Vreš-Majdan sprejema do 15. julija t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg francoskega olja in 2700 kg kave.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave bakrene žice, vijakov, zakovic, 4000 kg bencina ter glede dobave pločevine.

Dne 13. julija t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave čolnov. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave 100 kg cinkovega belila, 100 komadov ključavnic, 1000 kilogramov cilindrskega olja, 15 komadov krtač, 10 kg motvoza, 45 metrov tkiva iz železne žice ter glede dobave eternita.

Prodaja sodov. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede prodaje 60 komadov lesenih in 20 komadov pločevinastih sodov. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Borzna poročila

dne 8. julija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 8. julija. Amsterdam 227415 do 228099, Berlin 134029—134431, Bruselj 78840—79076, Budimpešta 98728—99024, Bukarešta 3363—3373, Curih 109545 do 109875, Dunaj 79364—79604, London 27490 do 27572, Newyork 563824—565524, Pariz 22144—22210, Praga 16722—16772, Trst 29587 do 29677.

Zagreb, 8. julija. Amsterdam 227415 do 228099, Dunaj 79364—79604, Berlin 134029 do 135431, Bruselj 78840—79076, Budimpešta 98728—99024, London 27490—27572, Milan 29587—29677, Newyork 564924 do 566624, Newyork ček 563824—565525, Pariz 22144—22210, Praga 16722—16772, Curih 109545—109875.

Beograd, 8. julija. Amsterdam 227415 do 228099, Berlin 134029—134431, Bruselj 78840 do 79076, Budimpešta 98728—99024, Bukarešta 3363—3373, Dunaj 79363—79604, London 27490—27572, Milan 29587—29677, Newyork 563824—565525, Pariz 22144—22210, Praga 16722—16772, Stockholm 1501 do 151447, Curih 109545—109875.

Dunaj, 8. julija. Amsterdam 28652, Atene 92325, Beograd 1256, Berlin 16876, Bruselj 9925, Budimpešta 12405, Bukarešta 42337, London 3461, Madrid 6775, Milan 3725, Newyork 71120, Pariz 27895, Praga 210625, Sofija 51535, Stockholm 19080, Kopenhagen 19040, Varšava 7963, Curih 13790.

Curih, 8. julija. Beograd 91112, Pariz 20215, London 2509, Newyork 51570, Bruselj 7197, Milan 2701, Madrid 49, Amsterdam 20765, Berlin 12235, Dunaj 7254, Stockholm 13825, Oslo 13810, Kopenhagen 13810, Sofija 3735, Praga 152825, Varšava 5785, Budimpešta 9010, Atene 670, Carigrad 24450, Bukarešta 30725, Helsingfors 13.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 8. julija. 8% Blaire 90-50, 7% Blaire 80-50, vse ostalo neizpremenjeno.

Zagreb, 8. julija. Državni papirji: 7% inv. pos. 84—8550, vojna škoda ar. 390—392, kasa 391—392, ult. dec. 394—396, 7% Blaire 79875 do 8025, 8% Blaire 90-125—9050, 7% pos. hip. b. ar. 80—8050, kasa 80, begl. obv. 6250 do 63. Banke: Hrvatska 50—60, Prašedion 955 do 965, Jugoslov. Union b. 163—164, Jugo 67 do 6750, Ljublj. kred. 120 d., Mednarodna 68 d., Narodna 6350 d., Srbska 190—192, Zemaljska 119—122, Industrije: Šečera Osijek 245 do 250, Trboveljska 200 d., Slavonija 120 d., Nar. šum. 25 d., Guttman 110—120, Danica 65 do 70, Drava 235—236, Nar. mlin. 15 bl., Isis 40—45, Dubrov. 300—340, Jad. plov. 460—530, Oceanija 190.

Beograd, 8. julija. 7% inv. pos. 84 bl., vojna škoda 389—390, ult. julij 90—9150, 4% agr. obv. 46 d., 7% Blaire 7950—79875, Beglške 6350—65.

Dunaj, 8. julija. Bankverein 15, Dunav-Sava-Adria 1320, Prioritete 9310, Trbovlje 3150.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 8. julija. N% Blaire 79875—80.

Newyork, 8. julija. 8% Blaire 89—90, 7% Blaire 7950—80, 7% pos. drž. hip. b. 77.

Ljubljansko lesno tržišče

Ljubljana, 8. julija. Tendence milačna, promet 10 vagonov bukovih pragov (eksek.).

Stavbne

nasvete

daje tehnični biro „Tehna“, Ljubljana, Mesni trg 25-I. 507

Malinovec

pristen, naraven na malo in veliko prodaja lekarna doktor G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6

Gratolog in hirosof N. Sadlucky

v Ljubljani. Čita: karakter, prošlost, sedanjost, bodočnost. — Sprejema vsakdnevno od 9. do 12., od 2. do 7.

Personalna konsultacija traja okoli 1 uro. Daje vsakemu klijentu pismene nasvete, katere morejo koristiti skozi vse življenje. — Ostanem v Ljubljani do konca tega meseca, potem odidem v Maribor. Naslov: Ljubljana, Hotel „Slon“, II. nadstropje, soba 64. 1593

Kdor

hoče elegantno običen biti, naj se zgleda pri

Gombocu

Maribor

Tattechova ul. 14

Knežinja Zurova

prekrasni ljubavni roman. Cena Din 30.—, v platnu vezan 35.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Sizi trg

Zitna tržišča

Ljubljana, 8. julija. Tendence stalna, promet 3 vagona pšenice.

Novi Sad, 8. julija. Pšenica: sremska nova 79/80 kg 166—170, sremska nova 78/79 kg 165 do 168. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 10 vagonov, koruza 12 vagonov, moka 7 vagonov, otrobi 2 vagona. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta, 8. julija. Tendence prijazna. — Promet omejen. — Koruza: julij 1351—1353 (1353—1355), avgust 1345—1355 (1355 do 1356), september 1351 (1360—1362), maj 1162—1173 (1172—1175).

Šah

Sahovska olimpijada v Pragi

Šahovske olimpijade so razmeroma novodobne prireditve. Vršijo se komaj peto leto, toda vsako leto in ne, kakor v sportu vsaka štiri leta. Letošnja olimpijada se bo vršila v Pragi. Do 21. maja, ki je bil zadnji termin za prijavo, se je prijavilo prireditvenemu komiteju 22 držav. Brez dvoma bo to največja od vseh dosedanjih olimpijad. Čehi se za sprejem gostov z vseh delov sveta zelo skrbno pripravljajo. Protektorat nad prireditvijo je prevzel predsednik Masaryk, v častnem predsedstvu pa fungirajo ministri: dr. Beneš, dr. Derer, dr. Slavik in praški župan dr. Karl Baxa.

Olimpijada se bo začela 11. julija in bo trajala do konca meseca. Na dosedanjih olimpijadah se je tekmovalo tako, da je igrala vsaka država z vsako po enkrat. Ker je letošnja udeležba izredno velika, so način tekmovalja nekoliko spremenili. Razdelili bodo udeležence v 2 skupini po 11 udeležencev, ki bo vsaka zase odigrala popolen turnir. Iz vsake grupe bo prišlo 6 prvoplasiranih v finalno skupino. Ostalih 5 udeležencev iz obeh skupin pa bodo igrali turnir za 13. do 22. mesto. Ker se bodo šteli rezultati iz prvih dveh skupin tudi v novo tvorjenih, bo treba v finalni grupi samo 6 kol, v drugi pa 5. Vsega skupaj bo torej olimpijada imela 16 kol. Ta način tekmovalja je bil prvič uveden na turnirju v Kechemetu. Obnese se zlasti tam, kjer je število udeležencev veliko.

Poleg olimpijade se bo vršil tudi turnir za prvenstvo dam. Vsaka država ima pravico imenovati po eno zastopnico za ta turnir. Naslov prvakinje brani miss Menchikova. Dosedaj so prijavile svoje zastopnice sledeče države: Anglija, Čehoslovaška, Avstrija in Švedska.

Razglas o licitaciji

Krajevni šolski odbor v Škocijanu pri Turjaku razpisuje za pre-in nadzidavo narodne šole v Škocijanu pri Turjaku javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 20. julija 1931. ob ½15. uri v prostorih šolskega poslopija v Škocijanu pri Turjaku.

Načrti in proračuni so interesentom na razpolago pri krajnem šol. odboru v Škocijanu in se dobijo proti plačilu napravni stroškov. V ponudbene formulacije morajo vstaviti ponudniki svoje enotne cene in ponudbe in jih v zapечатih kuvertah vročiti na dan licitacije najpozneje do ½15. ure pri predsedniku kraj. šolskega odbora. Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da pristane na vse splošne in tehnične pogoje ter mora položiti kavicjo, katera znaša 5% od ponudene vsote.

Krajni šol. odbor v Škocijanu pri Turjaku, dne 2. julija 1931. 1580

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20.—, vezan izvod Din 30.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Za počitnice

berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Pestro in zabavno čtivo. V dveh delih; vsaki del po Din 20.—, vezan Din 26.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Trgovski lokal

oddaja Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v najem v svoji novi zgradbi v Mariboru, Marijina ulica 13. Interesentje dobe vsa potrebna pojasnila v pisarni uradove ekspoziture v Mariboru, Slomškov trg 6, I. nadstropje.

Makulturni papir

se poceni prodaja Na razpolago večja količina Naslov pove uprava Jugoslovana

Sokolstvo

Zlet gorenjskega Sokolstva v Trzinu

Letošnji zlet sokolske župe Kranj se je vršil preteklo nedeljo v Trzinu, ki se je za praznik gorenjskega Sokolstva odel v državne trobojnice in slavoloke. Župna prireditev je bila ponovna potrditev nepremagljivih sokolskih idej; krasna manifestacija 32 društev in čet, ki čvrsto — ramo ob ramo — našo hrabro armado — delujejo za napredek in procvit naše ljube domovine.

Na zelo pripravno urejenem telovadišču, ki ga je dalo na razpolago ravnateljstvo tržiške predilnice so se pričele tekme v soboto popoldne ob 18. uri. V višjem oddelku posameznikov je tekmovalo 10 bratov in 5 sester.

Tekme vrst in posameznikov v vrstah so se pričele v nedeljo ob 6. uri. Tekmovalo je skupno v nižjem oddelku 75 članov in 40 članic. Po skupinah, je krenila po 11. uri veličastna povorka Sokolstva proti mestu. Za železničarsko kodo iz Ljubljane se je uvrstilo 7 praporov, sledilo je župno starešinstvo z zastopnikom starešine SKJ br. Brankom Zivkovičem, nadalje vojniki škofjeloške garnizije, nato pa ostalo sokolsko članstvo, okoli 500 bratov in sester. Članstvo v civilu z znaki je zaključilo od meščanstva oduševljeno pozdravljeni sprejeto.

Zbrano sokolsko armado, vojaštvo in množico je na Glavnem trgu pozdravil najprej župni starešina br. dr. Semrov, spominjajoč se pri prvi vrsti Nj. Vel. kralja, prestolonaslednika Petra in ostalih, visokih gostov, ki so prihitali na praznik župe Kranj. Nazdravili so še br. Zivkovič, imenom bana sreski načelnik dr. Zobeč in končno domači župan br. Ivan Lončar, ki se je v lepih in duhovitih besedah spominjal predvojnih, težkih let tržiškega Sokola.

Pepoldanska javna telovadba je pritegnila ogromne množice ljudstva, ki se je zgrnilo na telovadišču in bližnjih gričih. 175 članov je izvajalo uglajeno skupinske proste vaje, prav tako kakor 125 telovadk, ki so žele za svoj nastop živahno priznanje gledalcev. Po orodni telovadbi članov in članic je sledila vzorna vrsta na bradli in na drugo. Br. Pristov, župni prvak, je izvajal krasne vaje. Z viharim navdušenjem je sprejelo Sokolstvo škofjeloško garnizijo. 120 vojakov je dovršeno izvedlo 4 vaje s puškami. Poročniku br. Leonu Vodebu naše najtoplejši priznanje.

Po javnem nastopu se je razvila ob neumornem sviranju godbe prijetna zabava. Zdravo!

Krasen nastop Sokola v Št. Vidu na Dolenjskem

Preteklo nedeljo je imel Sokol v Št. Vidu svoj javni nastop. Prvič po desetih letih uspešnega dela je Sokol pokazal, da je pravilno delal in, da ga je to delo privedlo do lepih uspehov. Ves boj in vsa prizadevanja nasprotnikov onemogočiti Sokola v Št. Vidu so se izjalovila, Sokol pa je pokazal, da zna premagati vse ovire in se krepko razvijati.

10-letnico težkega in vztrajnega dela je pokazal Sokol v Št. Vidu z vzornim nastopom. Od vseh strani se je zbralo občinstvo in Sokolstvo v Št. Vidu. Z ljubljanskim vlakom je prišel tudi zastopnik sokolske župe Ljubljana brat dr. Riko Fux, navdušeno pozdravljen od Sokolstva. Iz kolodvora je odšla nato povorka v vas na trg, kjer so se vršili pozdravni govori. V navdušenem govoru je društveni starosta brat Jenko orisal društveno delovanje in težave, ki jih je moralo društvo premagati, da je moglo prirediti današnji nastop. Pozdravil je zastopnika župe brata dr. Fuxa in zastopnika bana sreskega načelnika Podboja iz Litije, proseč ga, naj bo tomlač bratskih pozdravov vseh zbranih Sokolov na najvišjem mestu.

Po pozdravu se je vršil javni nastop ob ogromni udeležbi občinstva, zlasti okolice. Prvi so prikorkali na telovadišče naraščalniki, ki so izvedli savezne proste vaje in želi priznanje je navzočih. Nato je 12 deklic izvedlo zelo dobro vaje s prapori. Raznoterosti moškega naraščaja so zelo ugajale, zlasti tek skozi ovire. Po raznoterosti je nastopila ženska deca iz Višnje gore in pokazala lepe in težke vaje s cvetnimi loki. Navdušeno pozdravljeni so nato nastopili člani (15) novoustanovljene sokolske čete iz Št. Lovrenca ter krasno in skladno izvedli 4 kmečke proste vaje. Pri odhodu iz telovadišča so bili burno pozdravljeni. Ena vrsta iz Višnje gore in ena iz Št. Vida sta nato igrali igro z žogo, nakar je 20 deklic tekmovalo za društveno prvenstvo. Zmago si je priborilo domače društvo. Sledila je nato orodna telovadba. Na drugo je nastopila vrsta domačih telovadcev in iz Ljubljane ter izvedla nekaj vzornih vaj. Enako dobro so bile izvedene vaje na bradli. Po orodni telovadbi je 12 članic izvajalo proste vaje za zlet v Prago zelo skladno in v dobro. Mnogo pozornosti in priznanja je vzbudil nastop 32 deklic-peric z malimi skafki na glavi s petjem in odgovarjajočimi gibi. Občinstvo jih je za njih krasno izvedbo navdušeno pozdravljalo. Končno je nastopilo zelo skladno in dobro 17 članov s kmetijskimi prostimi vajami.

Po končani telovadbi je bila lepa sokolska zabava, ki je bila zelo dobro obiskana. Burno pozdravljen je imel sreski načelnik Podboja navdušen govor prinašajoč pozdrave kot zastopnik bana, kot predstavnik kraljevske vlade in končno kot Sokol. Povdarjal je veliko nalogo, ki jo vrši Sokolstvo za narod ter pozval navzoče, da vstopijo v to veliko slovansko armado. O idejah in smernicah Sokolstva je nato govoril zastopnik župe brat dr. Riko Fux, ki je orisal svojo lepoto sokolskega dela, energično pa zavrnil vse neosnovane napade in očitke na Sokolstvo, zlasti očitke, da je sokolska telovadba pohujšljiva. Vso pohujšljivost telovadbe ste videli danes sami, kajti kar ste videli na današnjem nastopu, to se ne godi samo v Št. Vidu, ampak v vsaki telovadni šoli države. Če je to delo pohujšljivo, sodite sami in ne poslušajte klevetnikov, ki blatijo Sokolstvo, kar jim pa pri našem poštenem delu ne bo uspelo. Govor dr. Fuxa je bil navdušeno sprejet, nakar so zazvili Zdravo vzhiki Nj. Vel.

kralju, starosti SKJ prestolonasledniku Petru in Sokolstvu, ob zvokih državne himne.

Sokolski praznik v Št. Vidu je napravil med ljudstvom najboljši vtis ter je ljudstvo spoznalo, da je sokolsko delo pravilno za blagor naroda. Društvu želimo po tem nastopu čim več uspehov. Zdravo!

Sokolski praznik na Viču

Z največjim veseljem in požrtvovalnostjo se pripravljajo marljivi viški Sokol za svoj nedeljski javni nastop na senčnatem vrtu gostilne pri g. Pavliču na Glincih. Dve leti je minulo, odkar smo videli zadnji nastop viškega Sokola ob priliki župnega zleta sokolske župe Ljubljana. Pod načelništvom br. Bruno Borštnika so se telovadni oddelki znatno pomnožili, zlasti pri deci vidimo velik porast. Da pokaže viški Sokol sadove telesne vzgoje v zimski sezoni se je odločil, da priredi v nedeljo 12. t. m. javno telovadbo, združeno z vrtno veselico. Popoldne bodo na telovadišču skušnje, popoldne točno ob 16. pa društvena javna telovadba, pri kateri nastopijo vsi telovadni oddelki. Sodeluje godba bratskega Sokola I iz Tabora. K prireditvi valimo vsa sokolska društva iz Ljubljane in okolice ter Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Za Ljubljancane je zlasti ugodna vožnja z novim tramvajem, ker se ustavlja tik telovadišča. V nedeljo vsi na Vič v goste k Sokolu! Zdravo!

Uspehi tekem na zletu sokolske župe Maribor

Na tekamah ob priliki župnega zleta v Mariboru 28. in 29. junija je tekmovalo 120 članov in članic. Po sklepu župnega TO sta se udeležila tekme v vsaki skupini in oddelku iz vsakega društva edino dva najboljša tekmovalca, oz. tekmovalki. Ker je po predhodnih društvenih oz. okrožnih tekmah vadiateljstvo vsakega društva posvečalo lahko svojo pažnjo tem dvojicam, se je razvila na tekmi ostra borba in je bilo nad vse zanimivo slediti medsebojnemu prehitevanju poedincev in dvojic v raznih panogah. Po dovršenem delu števec se je ugotovilo naslednje uspehe posameznikov, ki jih navajamo samo do tretjega mesta:

Člani: višji oddelk: 1. Arnuš O., Maribor-matica, 2. Ferš L., Studenci, 3. Gala G., Maribor-matica, srednji: 1. Urbanek J., Maribor-matica, 2. Polič, Maribor-matica, 3. Kovačič, Studenci, nižji: 1. Sket, Sv. Lenart, 2. Antosiewicz, Maribor-matica, 3. Rezer, Sv. Lenart.

Članice: višji oddelk: 1. Gregorčič D., Maribor-m., 2. Smerdu, Maribor-m., nižji: 1. Hinterlechner, Maribor-m., 2. Stani, Ruše, 3. Kralj, Slovenjgradec.

Moški naraščaj: višji: 1. Gala, Maribor-m., 2. Ribič, Ptuj, 3. Salamun, Ptuj, nižji: 1. Selinšek, 2. Godina, oba Maribor-m., 3. Kralj, Slovenjgradec.

Zenski naraščaj: višji: 1. Sket, 2. Lukman, obe Maribor-matica, 3. Bučar, Ruše, 2. Grilec, 3. Kovačič, obe Maribor-matica.

Dvojice so dosegle naslednja mesta: Člani: višji oddelk: 1. Maribor-matica 103.345, 2. Studenci 98.076, srednji oddelk: 1. Maribor-matica 106.1296, 2. Studenci, 78.6822, nižji oddelk: 1. Sv. Lenart 94.7201, 2. Ljutomer 81.533, 3. Maribor-matica 80.8486.

Članice: višji oddelk: 1. Maribor 67.85, nižji oddelk: 1. Maribor-matica 65.65, 2. Ptuj 63, 3. Ruše 62.25.

Moški naraščaj: višji oddelk: 1. Maribor-matica 87.306, 2. Ptuj 84.794, 3. Murska Sobota 56.238, nižji oddelk: 1. Maribor-matica 79.226, 2. Slovenjgradec 66.968, 3. Ptuj 65.902.

Zenski naraščaj: višji oddelk: 1. Maribor-matica 82.10, nižji oddelk: 1. Maribor-matica 72.90, 2. Ruše 69.40, 3. Slovenjgradec 67.

Iz zgoraj označenih rezultatov se jasno vidi najjačjo silo Sokola Maribor-matic, ki mu k doseženim uspehom moremo le čestitati. Zdravo!

Radio

Ljubljana, 9. julija, 12.15 Plošče (slovenska in operetna glasba), 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 18.30 Salonski kvintet, 19.30 Drago Ulag: Gimnastična ura, 20.00 Dr. Lojze Campa: Časnik in časnikarstvo, 20.30 Ameriške pesmi poje g. Svetozar Banovec, operni pevec, 21.15 Prenos plesne glasbe iz Park hotela Kasino na Bledu, 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 10. jul. 12.15 Plošče. (Odlomki iz oper, uverture), 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 18.30 Salonski orkester, 19.30 Gospodinja ura, gđ. Cilka Krekova, 20.00 Pravljice, radio letka, 20.30 Prenos iz Beograda, 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 9. julija, 12.20 Kuhinja, 12.30 Plošče, 13.30 Novice, 20.15 Poročila, 20.30 Ljubljana (koncert) 22.30 Novice in vreme, 22.40 Lahka večerna glasba.

Zagreb, petek, 10. julija, 12.20 Kuhinja, 12.30 Plošče, 13.30 Novice, 19.20 Uvod k prenosu, 19.30 Troubadors, opera (prenos z Dunaja).

Beograd, četrtek, 9. julija, 11.30 Plošče, 12.45 Opoldanski koncert, 13.30 Novice, 19.00 Večerni koncert, 20.00 Zdravstvo, 20.30 Ljubljana, 21.30 Novice, 22.50 Večerni koncert.

Beograd, petek, 10. julija, 11.30 Plošče, 12.45 Radio orkester, 13.30 Novice, 19.00 Večerni koncert, 19.30 Vokalni koncert, 20.00 Predavanje, 20.30 Godalni kvartet (skladba G. Enacovič), 21.10 Vokalni koncert, 21.40 Klavirski koncert, 22.30 Novice, 22.50 Koncert.

Praga, četrtek, 9. julija, 11.30 Plošče, 12.30 Glasla, 17.10 Poljudna glasba, 20.10 Orkestralni koncert, 22.25 Koncert.

Praga, petek, 10. julija, 11.30 Plošče, 12.05 Plošče, 14.30 Brno, 17.10 Plošče, 19.05 Nasveti turistom, 19.30 Romunske pesmi, 19.55 Brno, 21.00 Brno, Koncert, 22.15 Plošče.

Razširjajte Jugoslovana!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 16.955/1. 1877

Razpust društva.

Društvo »Udruženje dalmatinskih akademikar« v Ljubljani je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 30. junija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

C 376/31. 1898

Oklic.

Tožeča stranka Rojina Marija, pos., Zg. Binje, je vložila proti toženi stranki Rakove Josip, sedaj neznanega bivališča, zastopan po skrbniku na čin, radi 4000 Din k opr. št. C 376/31 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 24. julija 1931 ob devetih pred tem sodiščem v izbi št. 6.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja I. Rus, sodni oficijal v pok. v Kranju, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Kranju, od. II.,
dne 1. julija 1931.

*

C 68/31—1. 1893

Oklic.

O tožbi Državnega zaklada po državnem pravobranilstvu v Ljubljani zoper neznan kje bivajoče Bave Janeza, Peče Franceta, Miheučič Matijo, Mramor Jakoba, Urbiha Jakoba, Lekan Janeza, Gerl Matijo, Urbiha Janeza, Škrbec Mihaela, Urbiha Blaža, Laginja Matijo, Lekan Marijo, Špeh Gašperja, Špeh Matijo vsi iz Podgore, zaradi priznanja lastninske pravice, bo ustna razprava dne 31. avgusta 1931 ob enajstih.

Tožencem se postavlja za skrbnika na čin Turk Dominik iz Podgore.

Okrajno sodišče v Ložu,
dne 2. julija 1931.

*

Cw II. 325/31—2. 1896

Oklic.

Tožencu Solar Pavlu, posestniku v Prosenjakovcih 98, sedaj neznanega bivališča, je vročiti v menični stvari Kreditna zadruška za trgovino in obrt v Murski Soboti, proti Solar Pavlu, posestniku v Prosenjakovcih 98, radi 7000— Din s prip. Menični plačilni nalog z dne 4. julija 1931, oprav. šte. Cw II. 325/31—2, s katerim se je naložilo toženi stranki plačilo menične svote 7000— Din s 6% obresti od 1. maja 1929 dalje ter stroškov men. plač. nal., določenih na 719 Din 50 p, v treh dneh ogibom izvršbe.

Ker je bivališče Solar Pavla, posestnika v Prosenjakovcih, neznan, se postavlja za skrbnika g. dr. Rapor Jos., odvetnik v Mariboru, ki ga bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler se ne oglasi sam ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. II.,
dne 4. julija 1931.

*

E 413/31—8. 1867

Dražbeni oklic.

Dne 13. avgusta 1931 ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 19 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Loke, vl. št. 170.

Cenilna vrednost: 40.017-50 Din; vrednost pritlikline: 1455— Din, ki je pa že zapadlena v cenilni vrednosti; najmanjši ponudek: 26.679— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji,
dne 27. junija 1931.

*

E 173/31—14. 1874

Dražbeni oklic.

Dne 4. avgusta 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Sv. Lovrenca dr. p., vl. št. 66.

Cenilna vrednost: 77.670— Din; vrednost pritlikline: 4987— Din; najmanjši ponudek: 49.105— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe,

je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuju,
dne 15. junija 1931.

Konkurzni razglasi

S 2/31—39. 1889

Določitev naroka za prisilno poravnavo.

Prezadolženec Krick Franc, trgovec Celju.

Za razpravljanje in sklepanje o prisilni poravnavi, ki jo predlaga prezadolženec, se določa narok na dan 30. julija 1931 ob 8. uri pri tem sodišču, soba št. 2.

Prezadolženec in poroki morajo priti k naroku osebno.

Vnovčenje premičnin se odloži do pravočasnosti sklepa o poravnalnem predlogu.

Okrajno sodišče v Celju, odd. I.,
dne 24. junija 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. R. U. 167/27—18. 1892

Razglas o razgrnitvi načrta

o nadrobni delitvi in uredbi skupnega sveta udeležencev iz Lukanjevasi.

Načrt o nadrobni delitvi in uredbi v katastrski občini Črešnjavec ležečih, v zemljišnih vlogi št. 327 iste kat. občine vpisanih parcel bo na podlagi § 95 zakona z dne 26. maja 1909 dež. zak. št. 44 od dne 16. julija 1931 do vstetega dne 29. julija 1931 v občini Črešnjavec razgrnjen na vpogled vsem udeležencem.

Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila.

Načrt se bo pojasnjeval dne 20. julija 1931 v času od 9. do 10. ure v hiši Robar Antona v Lukanjivas.

To se daje obojno na znanje s pozivom, da morejo na redno, kakor tudi posredno udeležene stranke svoje ugovore zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dneva razgrnitve dalje, t. j. od dne 16. julija 1931 do dne 14. avgusta 1931, pri podpisnem komisariju za agrarne operacije v Ljubljani vložiti pisмено ali dati ustno na zapisnik.

Komisar za agrarne operacije v Ljubljani,
dne 7. julija 1931.

Razne objave

1894

Podporno društvo

„Providentia“ v Ljubljani

vabi na člansko skupščino, ki se bo vršila v četrtek dne 23. julija 1931 ob 19. uri v prostorih gostilne »Mrak« sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo članov upravnega odbora.
2. Sklepanje o prenosu oziroma razidu društva.
3. Slučajnosti.

Po členu 15. društvenih pravil je članska skupščina sklepna, če je na njen zastopana vsaj ena tretjina ustanovnih in ena tretjina rednih članov, stanujočih na sedežu društva. Če te ni, se vrši eno uro pozneje nova članska skupščina z enakim dnevnim redom in na istem kraju, ki je sklepna ob vsaki udeležbi.

Upravni odbor.

*

Razid društva.

1899

Učiteljsko društvo Udruženje jugoslovanskega učiteljstva UJU za srez Laško je na svojem rednem običnem zboru, ki se je vršil 20. junija t. l. na Zidanem mostu, likvidiralo.

Omerza Marija, s. r., Pleskovič Rudolf, s. r., tajnica, predsednik.

*

1871

Objava.

Ker društvo »Branibor« na Stari cesti, srez Ljutomer, nadalje obstoji, preklicujem izjavo z dne 5. decembra 1930.

Vrabelj Fran, s. r., bivši predsednik.

*

1903

Objava.

Izgubil sem izpričevalo VI. a razreda drž. realne gimnazije v Ljubljani za leto 1930/31 na ime: Dolar Boris, rodom iz Ljubljane.

Proglasam ga za neveljavno.

Dolar Boris, s. r.

P. Ripson:

9

Marsove skrivnosti

(Roman.)

— Kaj ste slepi, da ne vidite? mi je šepnil Dull. Budha ima demante v očeh. Glejte samo, kako se lesketajo pri nihanju svetiljke. Jaz mislim, da so to največji demanti na svetu. Kohinoor je proti njima samo majhen kamenček. Ha, ha, gospodje menihi, drago boste plačali, da ste naju zaprli in po nedolžnem imeli v ječi. Budhovi demanti so najini. Najprej pa jim bova dala ime, eden naj se imenuje Pint, a drugi Dull. Kaj pravite k temu, stari moj prijatelj?

— Kaj pravim? Pravim, da ste se preveč zagledali v demanta in da ostalega sploh ne vidite. Le pogledite, kaj drži Budha v roki.

— Žezlo, ne?

— Kaj še, to ni nikako žezlo, to je ogrožen ključ. Levo roko pa naslanja na skrinjo, ki sem jo najprej imel za oltar, ali sedaj vidim, da mora biti v tej skrinji nekaj spravljenega.

— Imenitno, imenitno, je zakričal Dull, to je vendar zakladnica Velikega Lame, ki jo čuva Bog sam. Najprej demante, potem pa zaklade!

Dullova navdušenja ni poznalo več meja.

— Dajte mi nož. Jaz hočem imeti slavo za veke, da sem jih izgrebel z lastno roko.

— Ali vam naj pomagam?

— Ni potrebno... dajte mi hitro nož.

Dal sem mu ga in z enim skokom je bil na oltarju. Tu je strahovito zagrmelo, toda Dull je že plezal po veliki roki Budhe navzgor. Stopil je na ramo in začel z nožem obdelovati oko. Čulo se je rezko škrtanje.

— Ga že imam, mi je zaklical zmagovalno ter se zavihtel okoli vrata na drugo ramo.

Ne vem, ali se mi je v polutemi le tako zdelo, ali je pa zares Budha namršil svoje kovinaste obrvi. Imel sem vtisek, da kljub svojemu nasmeju sovražno grozeče gleda s svojim praznim očesom. Trajalo je dalje časa, da je Dull izgrebel tudi drugi demant. Naenkrat je pa tako strahovito zagrmelo, da se mi je zdelo, da se vse svetiljke podira. Svetiljka je zaplesala na koncu svoje žice in vse strašne postave, ki so bile vpodobljene na stenah, so zaplesale v svojih sencih, tako da sem se v istini preplašil. Tudi Dull se je moral prestrašiti, kajti spodrsnilo mu je in izgubil je ravnotežje. Padel bi bil deset metrov globoko, da se ni vjel za okrasek na glavi. Toda to ga ni vznemirilo, glasno se je nasmejal, rekoč:

— Budha menda misli, da me bo prestrašil s svojim gromom, pa se prokleto moti. Sicer pa še nisva končala. Sedaj imam še demante, a rabiva tudi zaklad.

Vtaknil je demanta v žep ter začel previdno plezati navzdol. Medtem sem jaz še vedno stal na istem mestu v kotu, kar nekako otopel od groze. Grom je še izzveval v gongih, ki so bili nameščeni pred oltarjem. Imel sem temne slutnje in zdelo se mi je, da tudi Dull občuti nekaj težkega, kajti ni se več norčeval. Molče je vzel veliki ključ iz roke kipa, potem se je prijel za železni kabel, ki je visel s stropa ter vtaknil ključ v ključavnico. Čul sem žvenket, pokrov skrinje se je dvignil sam

od sebe in v istem trenutku je Budha dvignil roko. Tu pa se je zablistalo, da mi je vzelo vid. Ves Budha je bil objet od modrikastih električnih plamenov. Stal sem kot ukopan na mestu. Ko sem čez nekaj trenutkov, ko je strašni grom izzvenel, stopil bližje, sem zapazil Dulla popolnoma ožganega mrtvega na tleh. Poleg njega sta ležala oba demanta, nekaj drugih kamnov in nekaj zlatih predmetov.

Sedaj sem razumel rafinirani mehanizem Budhovega kipa: dvignjena roka kipa se je dotaknila strelododa in strela je v istem trenutku šinila v nesrečnega, ki je stal v dotiku s strelododom.

Bil sem še toliko pri sebi, da sem naglo spravil v žep oba velika demanta, in ostale dragulje, ki so ležali po tleh in ki jih strela ni požgala oziroma uničila. Potem sem zbežal nazaj, po potu, po katerem sva bila prišla. Šel sem do križišča hodnikov ter od tu odšel po dolnjem hodniku in prišel v džunglo, odkoder sem se po mnogih neprilikah srečno pretolkel do civiliziranih ljudi. Tako sem postal bogat, toda kadar mislim na svoje bogastvo, sem vedno nesrečen, ker se spominjam ubogega Dulla...

To je bila čudovita Pintova zgodba. Oba prijatelja sta dolgo molčala, slednjič je pa Garel pogledal na uro ter je dejal:

— Prišel je čas, da se odzovem vabilu. Pol desetih je že.

Poslovil se je od svojega prijatelja in njegove ljubeznive matere in odšel.

Na ulici je poklical prvi taksi ter mu zapovedal, naj ga zapelje na naslov, ki je stal v skrivnostnem pismu.

Umetna svila zmaguje

Po večesečnih pogajanjih so sklenili nemški, holandski, švicarski in italijanski izdelovalci umetne svile zvezo (kartel), ki bo določala, koliko svile naj izdelava vsaka fabrika in po kakšni ceni naj jo prodaja.

Umetna svila je stara komaj pol stoletja. Naziv »umetna svila« je dal tej iznajdbi angleški učenjak Swen. Prvo praktično porabno metodo za izdelovanje umetne svile pa je izumil Francoz Chardonnet. Ta svila je še danes znana kot »nitratna« svila, izdelujejo pa jo le še bolj malo. Kmalu nato pa so našli še druge metode za izdelovanje umetne svile; najbolj znana je metoda, po kateri se izdeluje »vidosec« — svila. Danes pa izdelujejo največ »acetatne« omotne svile, ki se lepo sveti in ki je tudi za vlago skoro neobčutljiva.

Umetna svila je danes zelo važen del tekstilne industrije. L. 1900 so izdelali umetne svile komaj še 600 ton, l. 1930. pa že 220.000 ton!

Posrečilo se je tudi napraviti tako tenko umetno — svileno nit, da tudi nit naravne svile ne more biti tanjša. Zato imamo danes že zelo mehko umetno svilo in ženske nosijo dandanes na milijone nogavic iz umetne svile. Pa tudi pri izdelovanju tkanin za perilo in obleke umetna svila vedno bolj prevladuje.

Najcenejše mesto v Evropi

Vatikan je najcenejše mesto v Evropi. Prebivalci vatikanske države ne plačujejo niti davkov niti carine ali kakih drugih dajatev in zato potrebujejo za svoje življenje komaj polovico toliko denarja kakor Rimljani, ki stanujejo le nekaj ulic, dalje od Vatikana. Kava, sladkor, tobak itd. stane v Vatikanu komaj dve petini tega, kar stane v Rimu.

Lepše prilike za tihotapstvo ni torej menda na celem svetu kot je tukaj. V praksi pa tihotapstva ni. Prebivalce Vatikana — 600 jih je — dobro poznajo rimski trgovci in rimska policija; če pa hoče kakšen tujec kaj nakupiti v Vatikanu, bi slabo odrezal.

Edini prebivalci Vatikana, ki bi lahko tihotapili, so kardinali, ki ne stanujejo v samem Vatikanu, ampak večinoma v Rimu. Ti visoki cerkveni dostojanstveniki pa so vzvišeni nad najmanjšim očitkom kakšne protizakonitosti.

Ljudsko štetje v Italiji

Ljudi so šteli v Italiji 21. aprila t. l., rezultate štetja pa objavlja sedaj osrednji statistični urad v Rimu. Rezultati sicer še niso popolni, toda za splošen pregled zadostujejo.

Po uradnih podatkih je najbolj gosto naseljena Lombardija, ki šteje 5.526.520 prebivalcev. Benečija šteje 4.110.431, Sicilija 3.960.860, Piemont 3.491.983, Kampanja 3.482.338, Emilija 3.213.914, Toskana 2.888.145, Apulija 2.472.280, Lacij 2.376.337, Kalabrija 1.667.419, Abruci 1.493.742, Marke 1.216.723, Julijska Benečija in Zadarsko ozemlje 979.043, Sardinija 972.423, Umbrija 693.902, Trentino 695.556 in Baglilikota 504.352 prebivalcev.

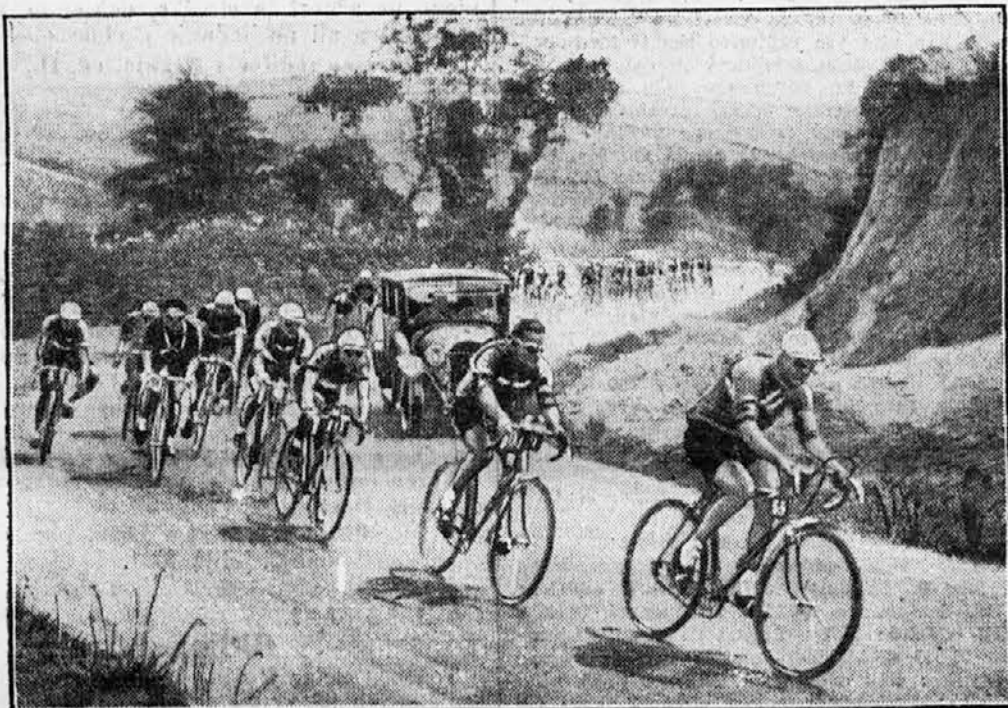
Najbolj je naraslo prebivalstvo Lacija, ker se je prebivalstvo v Rimu silno pomnožilo. V Laciju znaša prirastek prebivalstva 42 odstotkov, Laciju pa sledi Sardinija s prirastkom 12 odstotkov.

Najvišji hrib na svetu

Za najvišji hrib na svetu so imeli zemljepisci dolgo časa goro Chimborasso v južni Ameriki. Polagoma pa so dokazali, da ta gora s svojimi 6310 metri višine le ni najvišja, ampak da jo prav znatno prekašajo razni vrhovi v himalajskem gorovju, zlasti Gavrizankar. Ta hrib pa so dolgo istovetili z Moun-everestom, ki meri 8882 metrov in ki je čisto drug vrh kakor Gavrizankar. Za drugo »najvišjo« goro na svetu smatrajo splošno Dopsang, ki ima 8620 metrov, tretji »najvišji« hrib pa je Kang-čend-cenga v južnem delu himalajskega pogorja in meri 8506

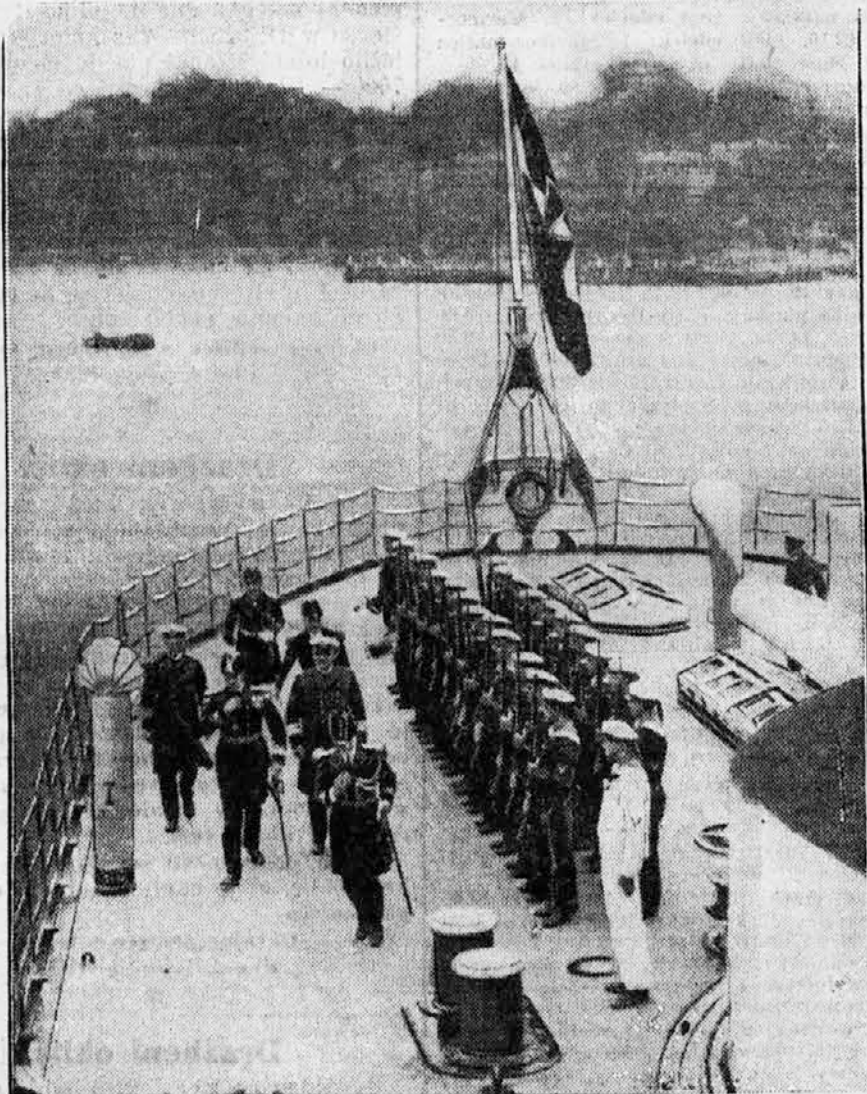
metrov. Na nobenega od teh vrhov pa še ni stopila človeška noga. V najnovejšem času pa je »kraljestvo višav« omenjenih vrhov nekaj ogroženo. Misijonar Edgar namreč, ki je odličen poznavalec Azije, trdi da se nahajajo na meji med Kitajsko in Tibetom še višje gore

kot so himalajske; taka gora je po njegovem gora Gang-ka, ki jo ceni na 9150 metrov. To trditev podpira tudi ameriški raziskovalec Azije Rock, ki tudi trdi, da se nahajajo ob kitajsko-tibetski meji mnogo višje gore kot so pa v himalajskem gorovju.

Kolesarji na potu »okoli Francije«

Francoski kolesarji so organizirali kolesarsko dirko »okoli Francije«. Pot je dolga 5000 kilometrov. Na sliki vidimo prve kolesarje tretje skupine na potu od Dinan-a v Brest.

Angleško brodovje v Kielu

Te dni je obiskalo več angleških vojni ladij — prvič po vojni — nemško vojno luko Kiel. V luko sta pripluli angleški križarki »Dorsetshire« in »Norfolk«. Angleško brodovje je dospelo v Kiel v soboto zvečer, ostane pa v Kielu do 11. julija. — Na sliki vidimo angleškega admirala Rushton-a z njegovim štabom na krovu nemške vojne ladje »Schleswig-Holstein«.

Motociklistična tekma za prvenstvo Nemčije

Motociklistična tekma, ki se je vršila v nedeljo v Nürnbergu v Nemčiji za prvenstvo Nemčije, je bila največja motociklistična prireditev tega leta v Evropi. Proga je bila dolga 28 kilometrov, dirko pa gledalo na deset-tisoče ljudi. Zmagal je angleški motociklist Woods.

Kürten šte. 2

V mestu Verden že nekaj dni razpravljajo pred sodiščem o strahovitih umorih, ki jih je zagrešil čisto pod vplivom časopisnih poročil o Kürtenovem procesu zidar Herman Künne. Ta je zagrešil 2 težka zločina nad mladoletnimi deklicami in sicer na način, ki popolnoma spominja na Kürtena. Kakor Kürten, tako je tudi Künne pisal pisma policiji o svojih strahotah. Ta pisma pa so policiji pokazala pravo pot, da je zločinca prijel, še predno je mogel nadaljevati svoje grozno početje.

Zidar Künne je bil večkrat kaznovan zaradi zločinov proti pravosti, bil pa je že tudi 5 let v umobolnici.

Ta slučaj dokazuje znova, kako nalezljivo vplivajo zločini na sorodne duše in zato so začeli pravniki resno razmišljati o tem, ali naj bi še bilo dovoljeno časopisom izčrpano poročanje o zločinih, ali pa naj se sedanja svoboda omeji.

Cela armada miši na Potu

Neki ruski list, ki izhaja v Harbinu (vzhodna Sibirija) pripoveduje o zanimivem dogodku, ki sta ga doživela dva lovca iz Amerike v vzhodni Sibiriji. Ta dva moža sta se napotila v kraje ob vzhodno-sibirski železnici na lov na tigre. Blizu postaje Arhen pa sta našla na silno množico miši, ki so potovale proti Chingan-u. Mišja fronta je bila široka okoli 40 kilometrov. Vse, kar so miši oblezle, so seveda tudi obgledale in uničile. Lovcev se je polastil silen strah in bežala sta pred mišjo armado, kar so jih noge nesle, da si rešita življenje.

Obubožani Newyork

Najbolj priljubljeno zabavišče za Newyork je otok Coney, kjer se nahaja ogromno število vrtjakov in podobnih stvari za zabavo mladega in starega sveta. Imenitni Newyorčani sicer niso hodili na ta otok, ker se niso hoteli mešati med »navadne« ljudi, pač pa je bilo drugega prebivalstva na tem otoku vedno na tisoče. Letos pa se hodi na ta otok zabavat tudi mnogo elegantno oblečenih ljudi, ki so precej hodili v letovišče na Florido ali pa celo v Evropo. Tudi ta pojav je znak gospodarske krize, ki tudi bogati Ameriki ni prizanesla.